

Kuva: Helsingin kaupungin aineistopankki /
Kuvatoimisto Kuvio Oy

Kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti 2022

SISÄLLYS

Tiivistelmä	2
Kaupunkistrategian toteuttaminen	5
Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia	5
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	5
Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja	6
Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki	7
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	7
Toimiva ja kaunis kaupunki	8
Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta	9
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	10
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	10
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	11
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	13
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	14
Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä	14
Investoinnit	15
801 Kiinteä omaisuus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	15
802 Rakennukset	16
803 Kadut ja liikenneväylät	17
804 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	18
805 Irtaimen omaisuuden perushankinta	19
806 Arvopaperit	19
807 Muu pääomatalous	19
808 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi	20
809 Kaupunkiuudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	21
810 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	22

TIIVISTELMÄ

Kaupunkistrategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen) Kaupunkistrategian mittaristo (S)	Mittarit
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	Tilakannan ekologisuuden edistäminen	<p>Tavoitteena on, että talotekniikan toimivuuden varmistamisen prosessi (tova) on käytössä kaikissa valmistuneissa perusparannus- ja uudisrakentamishankkeissa.</p> <p>PTS laaditaan kaikissa v. 2022 valmistuvissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa.</p> <p>PTS laaditaan vuoden 2022 aikana kaikkiin 10 vuoden sisällä valmistuneisiin kohteisiin (uudisrakennukset ja peruskorjaukset)</p>
	Ekologisen kestävyden edistäminen	<p>Kaupungin omilla toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohdeet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputekniikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle.</p> <p>Kaikissa kaupungin kiinteistöissä säädetään ilmanvaihtokoneiden käyntiajat ohjeiden mukaiseksi aina, kun tilojen vakiokäytössä tapahtuu muutos.</p> <p>Vähintään viidessä palvelurakennushankkeessa ja viidessä asuntotuotannon hankkeessa, joissa suunnittelu tai rakennustyö alkaa vuonna 2022, on asetettu rakentamisen kiertotaloutta tukevia elinkaaritavoitteita, vähimmäisvaatimuksia ja/tai laatukriteereitä</p>
	Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen	<p>Jalankulku-, pyöräliikenne ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa tai pysyy ennallaan verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.</p> <p>Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan laatimalla hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoitusesitykset vähintään viidelle luonnonsuojelualueelle.</p> <p>Luontopalvelulinjauksen laatimisen (suunnitelma luonnon virkistyskäytön suuntaamiseksi ja kehittämiseksi sekä luonnon terveysvaikutusten turvaamiseksi) ensimmäinen vaihe, esiselvitystyö osallistavine kommentointeineen, on valmis.</p> <p>Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista hyötykäytettävistä kaivumaista vähintään 80 % hyödynnetään.</p> <p>Kaikissa vuoden 2022 aikana käynnistyvissä palvelu- ja asuntorakentamishankkeissa otetaan käyttöön työmaan ympäristötavoitteet, joilla ohjataan työmaatoiminnan ympäristövaikutuksia ja kiertotaloutta. Mittari: prosenttiosuus kaikista hankkeista. Vaatimusten tulee sisältyä hankkeen urakkakyselyyn tai kilpailutusaineistoon.</p> <p>Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2022 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot).</p>
	Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 (S)	Kokonaispäästöt (CO ₂ -ekv.) suhteessa vertailuvuoteen (1990)
	Kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessakin lyhyt matka lähiluontoon. (S)	Viher- ja virkistysalueiden saavutettavuus - indikaattori
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen	Erot asuntojen alueellisissa hintatasoissa eivät kasva: Asuntojen kalleusalueilla III ja IV asuntojen hinta (alueiden asuntojen hintakehityksen prosentuaalinen keskiarvo) kehittyi vähintään yhtä positiivisesti kuin kalleusalueilla I ja II.
	Asuinalueet eivät eriydy. (S)	Sosioekonomisen summaindeksin pohjalta muokattu mittari (alimman desiilin erotus keskiarvosta)

	Kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa. (S)	Kaupunkiviihtyvyyden koettu kasvu / Oman kaupunginosan viihtyisyys
	Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen – asuntopolitiikalla ja kaavoituksella, sosiaalityöllä, koulutuksella, varhaiskasvatuksella ja vapaa-ajan toiminnalla. (S)	Omistus- ja asumisoikeusasuntokannan määrän ja osuuden lisääminen vuokra-asuntovaltaisilla alueilla.
	Kaupunkiuudistusalueille laaditaan kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025 (Y)	Toimenpide- ja investointisuunnitelma laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma viety osaksi AM-ohjelman seurantaraporttia. Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle määritetty.
Toimiva ja kaunis kaupunki	Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen	Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin yleiskaavan raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m2). Helsingissä alkaa vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. (Y)
	Asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti. (S)	Aloitettujen asuntojen määrä (S)
	Kaupunkilaiskokemuksen parantaminen	Asukastyytyväisyys puistojen hoitoon vähintään 3,5 (asteikolla 1-5)
		Asukastyytyväisyys katujen ja teiden kuntoon sekä puhtaanapitoon vähintään 3,5 (keskustan kadut, asuinkadut, keskustaan johtavat pääkadut, jalankulku- ja pyörätiet) (asteikolla 1-5)
		Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa: saapuneisiin palautteisiin vastattu keskimäärin viidessä arkipäivässä.
	Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen	Kaupungin omana asuntotuotantona toteutetaan 1 500 asuntoa. Helsingissä rakennettavista 7 000 asunnosta vähintään 4 900 asuntoa rakennetaan kaupungin luovuttamille tonteille.
	Asiainnin sujuvuus ja oikea-aikaisuus	Oleskelutilojen, muun muassa päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniaa edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 12 vuorokaudessa.
		Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 % ratkaistaan 200 vuorokaudessa asian vireille tulosta.
		Uusia elintarvikehuoneistoja ja toimijanvaihdoksia koskevien ilmoitusten keskimääräinen käsitelyaika on enintään 7 vuorokautta.
		Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan 55 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta. Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1-5).
Asumiskustannusten nousun hillintä. (S)	Asuntojen hintojen ja vuokrien kehitys	
Tasapainoisten kaupunginosien luominen. (S)		
Asumistiheyden nousu. (S)	39,97 as/ha (3996,9 as/km2). Tilanne 6/2021	
Älykkäät liikennetkaisuut ovat sujuvan arjen perusta	Kantakaupungin raitiotien kehittäminen	Raitiiliikenteen aikataulunmukainen keskinopeus on suurempi kuin 15 km/h.
	Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee	Jatketaan vuonna 2017 käyttöönotetun seurantamenetelmän käyttöä. Laatu-tietoja kerätään pidemmältä aikaväliltä laajasti eri keskusta-alueilta, jonka jälkeen on mahdollista hyödyntää seurantatiedon vertailua ja arvioida kehittymistä.
	Yhteistyössä muiden toimialojen kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn	Pyöräiliikenteen automaattilaskentapisteissä pyörämäärät kasvavat kolmen edellisen vuoden keskiarvosta

	kulkutapaosuuden lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.	Pyöräilyn turvallisuuteen tyytyväisten osuus kasvaa edelliseen pyöräilybarometrin tulokseen.
	Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. (S)	Kestävien kulkumuotojen jakauma
	Älyliikennettä voidaan mahdollistaa jatkamalla investointeja liikennetiedon ja -hallinnan digitalisointiin. (S)	1) Kaupungin kokoaman liikennetiedon hyödyntäjien määrä ja 2) kaupungin hyödyntämien liikennetietolähteiden määrä.
	Laaditaan toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfraan vahvistamiseksi tavoitteena vähentää polttomoottoriautojen määrää kaupunkialueella. (S)	1) Helsinkiin rekisteröityjen sähköautojen osuus kaikista autoista, jotka on rekisteröity Helsinkiin. (ajokäytössä olevat ajoneuvot). 2) Sähköautojen julkisten latauspaikkojen määrä (huom! julkisilla latauspaikoilla tavoitellaan noin 10 % osuutta kaikista sähköautojen latauspaikoista
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. (Y)	Kaupunkiympäristön toimialan toimenpiteenä on koulujen piha-alueiden parantaminen erityisesti Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän alueilla. Toimiala osallistuu harrastamisen edistämisen kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaattiorakenteen kehittämiseen.
	Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. (Y)	Parannetaan jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä tehostetun talvikunnossapidon avulla. Lisätään penkkien kokonaismäärää. Laaditaan ja toteutetaan kävelyn edistämishetimitä esitetty kävelyverkoston hierarkia sekä kunnossapidonhierarkia ensisijaisesti yleiskaavan C1-, C2- ja C3-keskusta-alueille.
	Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi	Kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.
	Asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä. (S)	Asutettujen asunnottomien ja asunnottomuusuhan alla olevien määrä.
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla (Y)	Tilojen vajaakäyttöasteen keskiarvon trendi pysyy vuonna 2021 saavutetulla 3,93 %:n tasolla.
	Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotaso (S)	
	Käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. (S)	
	Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panos-tuotossuhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa. (S)	Keskeisten palveluiden yksikkökustannukset ovat muiden suurten kaupunkien tasolla
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituskellisesti kestäväälle tasolle. (S)	Toiminnan ja investointien rahaviran alijäämä valtuustokauden aikana vs. julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetettu tavoite.
	Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla. (Y)	Automatisoinneilla säästetyt työmäärän aika kasvaa.
	Palvelutuotannon tuottavuuskasvu, joka näkyy palvelujen paranemisena tai säästyvinä menoina. (S)	Automatisoinnin, itsepalveluiden ja robotiikan tuoma tuottavuuspotentiaali
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina, kun kaupunkilainen tai yritys haluaa ja kykenee niitä käyttämään. (S)	Asiointipalvelujen digitalisaatio- ja käyttöaste.
	Helsingin kaupunki haluaa olla hyvän henkilöstöpolitiikan toteuttaja. (S)	Henkilöstön kokemus esihenkilötyön laatu: Johtamisen kulmakivien mittaus (Fiilari)
Tiedolla johtaminen ja strategian seuraaminen	Helsingin kaupunki haluaa olla houkutteleva työnantaja. (S)	Henkilöstön sitoutuminen Helsingin kaupunkiin työnantajana: suosittelevat indeksi
	Kaupungin toiminnan ja kehittämisen kannalta keskeisten tietojen tulee olla kaupunkilaisten, kaupungin henkilöstön ja kaupungin päättäjien saatavilla ja vertailtavissa. (S)	Vuosikertomukset on uudistettu ja yksiköiden toiminnan tehokkuutta voidaan vertailla yli ajan ja muiden kaupunkien kanssa ja hyvinvointialueiden kanssa.

KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Kaupunkiympäristön toimiala luo maankäytön edellytyksiä oppimista tukeville ympäristöille. Leikkipalvelulinjauksen luonnos valmistuu, ja uusia temaattisia leikki puistoja suunnitellaan Ruoholahteen, Länsi-Pasilaan ja Herttoniemeen.

Osallistumme koulujen, päiväkotien ja vastaavien oleskelutilojen sisäilma-asioiden ja –ongelmien ennakoiwaan työstämiseen moniammatillisissa sisäilmatyöryhmissä. Teemme koulujen ja päiväkotien terveydensuojelun mukaista valvontaa riskiperusteisesti kattaen eri oppilaaksiotto- ja varhaiskasvatusalueet.

Varmistamme valmistuneiden rakennusten taloteknisten järjestelmien toimivuuden systemaattisesti varmistamisprosessin mukaisesti neljä kertaa vuodessa. Kehitämme edelleen prosessia, jolla varmistetaan hyvät sisäilmaolosuhteet. Päivitämme sopimuskoulujen hankeprosessia yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunginkanslian kanssa, jotta varmistetaan peruskorjaus- ja laajennushankkeiden sujuva eteneminen. Pilotoinimme "Koulutalo Oy"-mallia.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Kaupunkistrategiassa kiristettiin hiilineutraalisuustavoitetta vuodelle 2030. Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelma päivitetään 2021 loppuvuoden ja 2022 alkuvuoden aikana. Toimenpideohjelmassa keskitytään kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti kaupunkirakentamiseen, liikkumiseen ja energiaratkaisuihin. Muihin kuin rakentamisen epäsuoriin päästöihin liittyvää työtä jatketaan osana ympäristö- ja ilmastoverkostoa, joka tarjoaa tukea toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen ympäristöjohtamis- ja ilmastotyöhön. Tavoitteen toteutumista tuetaan keskittymällä erityisesti vaikutuksiltaan kaikkein merkittävimpien keinojen viestintään ja markkinointiin.

Hiilineutraaliuden saavuttamiseksi päästöjen vähentämisen tavoite liitetään läpäisyperiaatteella maankäytön ja liikenteen suunnitteluun sekä maapoliittisten keinojen valikoimaan. Asemakaavoituksessa otetaan käyttöön hiilijalanjäljen laskentaan perustuva arviointimenetelmä (HAVA). Kaavamääräyksiä ja tontinluovutusehtoja uudistetaan tavoitteellisemmiksi ja hiililaskentaan perustuviksi. Luodaan edellytykset vähähiilisten esirakentamisen menetelmien käytölle muun muassa Malmilla.

Liikenteen päästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä selvitetään keinoja. Sähköautojen osuudelle määritellään tavoite sekä valmistellaan julkisten sähköautopaikkojen toteutuksen kilpailutus siten, että uusien latauspaikkojen rakentaminen voidaan käynnistää. Sähköautojen infran toimenpidekokonaisuuden valmistelu käynnistetään, minkä lisäksi määritetään konkreettiset toimenpiteet sähköautojen tavoiteltavan osuuden saavuttamiseksi. Valmistellaan vuorovaikutteisesti suunnitelmat sähköbussien latauspaikoille HSL:n esityksen mukaisesti.

Jatketaan pyöräilyväylien sekä jalankulku- ja pyöräilyväylien tehostetun talvihoidon laajentamista pyöräilyn pääreitistöllä eli ns. Baana -verkolla (Pyöräilyn kehittämissuunnitelma).

Liikenne- ja viheralueille tehdään ensimmäiset sijoitus- ja käyttöoikeussopimukset maalämpökaivoille. Geotermisten ratkaisujen markkinoita edistetään ja lupakäytäntöjä johdonmukaistetaan. Selvitetään Ympäristöministeriön tukemana tuulivoiman toteuttamisen edellytyksiä Helsingissä.

Siniverkostoselvitys valmistuu. Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostuksen rakentaminen alkaa. Niittyverkostosta tehdään työkalupakki suunnittelijoille. Helsinkiä elävöitetään kestäväillä, laadukkailla, ilmasto-olosuhteisiin soveltuvilla kasveilla. Katuympäristöhankkeissa lisätään kasvillisuutta, ja kasvillisuuden kehittämisen ja seurannan toimintamalli valmistuu. Puurivien uudistamisen ja täydennysistuttamisen periaatteista valmistuu luonnos. Kehitämme maisemarakentamisen kasvualustojen, maamassojen ja luonnonkivi- ja muovituotteiden kierrätystä osaksi kiertotaloutta. Päivitämme luonnonhoidon linjauksen huomioiden LUMO-ohjelma ja kaupunkistrategia. Ympäristöasiakirja otetaan osaksi katusuunnittelun ohjeistusta. Valaistuksen suunnittelun prosessi kuvataan siten, että huomioidaan luonnon ja toimintojen yhteensovittaminen.

Osallistumme aktiivisesti prosessin kehittämiseen kaupungin tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteensovittamisen haasteen ratkaisemiseksi. Samoin osallistumme kansallisen kaupunkipuiston valmisteluun. Koordinoimme kierto- ja jakamistalouden tiekartan toimeenpanon sekä kiertotalousverkostoa, koordinoimme LUMO-ohjelman etenemistä ja raportoinme luonnonsuojelun työryhmälle sekä julkaisimme kaupungin verkkosivuilla LUMO-ohjelman seurantatyökälyn sekä kaupungin luonnonsuorantasuunnitelman. Valmistelemme päätettäväksi vähintään viisi luonnonsuojelualuetta.

Viimeistelemme Helsingin vedenalaisen luonnon arvottamisen ja käytämme tuloksia vedenalaisten luonnonsuojelualueiden tunnistamisessa. Seuraamme vesistöjen ja merialueen tilaa ja hyödynnämme tuotettua tietoa kaupungin merellisen strategian toteutuksessa, ympäristön tilan arvioinnissa sekä kaavoituksessa ja edistämme kaupungin Itämeri-toimenpideohjelman (2019–2023) toteutusta. Seuraamme roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman toteutumista ja jatkamme roskaantumisen hillinnän verkoston kehittämistä. Lisäksi toteutamme ympäristön- ja vesiensuojelun sekä jätehuollon lakisäätöistä ympäristövalvontaa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvää työtä jatketaan. Sitä tehdään muun muassa sopeutumisen asiantuntijaryhmän ja hulevesiryhmän työskentelyn kautta. Kaupunkistrategian mukaisesti varautumisen on näyttävä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Osana Ekokompassi-järjestelmää tullaan vuonna 2022 käynnistämään toimialan uusi yhteinen Ympäristöohjelma 2022–2025. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sään ääri-ilmiöihin varautuminen huomioidaan hulevesi- ja tulvasuojelurakenteiden suunnittelussa ja oikea-aikaisessa toteutuksessa, muun muassa Huopalahdenportin katusuunnitelmassa.

Energiarenessanssitiimi jatkaa taloyhtiöiden neuvontatyötä. Rakennuslupaprosessin eri vaiheissa huolehdimme ilmastonäkökulman käsittelystä (rakenteiden kestävyys, hulevesien hallinta, puuston ja kasvillisuuden säilyttäminen, kaupunkikuvan ja ilmastovastuu yhteensovittaminen). Sujuvoitamme energiakaivojen käsittelyprosessia asiakaslähtöiseksi toimialan yhteisprosessina.

Palvelutilojen rakentamiselle on asetettu tavoitteeksi 30 % kansallista vähimmäistasoa parempi energiatehokkuus sekä aurinkosähkön ja maalämmön hyödyntäminen aina kun se on teknisesti mahdollista ja taloudellisesti kannattavaa. Rakennushankkeiden elinkaariohjauksella huomioidaan myös muita elinkaari- ja ympäristönäkökohtia, kuten hiilijalanjälki ja kiertotalous. Erillisinvestointeja energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan jatketaan. Koronatilanteen vuoksi keskeytetty sähkökysyntäjoustopilotit viedään loppuun ja niiden jatko arvioidaan. Laaditaan ohjeistus ilmastonmuutokseen sopeutumisen huomioon ottamisesta talonrakennushankkeissa. Jatketaan Kierto- ja jakamistalouden tiekartan toimenpiteiden toteuttamista rakennus- ja purkuhankkeissa.

Asuntotuotannossa tavoitteena on, että alkavat uudisasuntohankkeet ovat A-energialuokkaa. Edistetään peruskorjaushankkeille asetettuja energiavoitteita. Green deal tullaan jalkauttamaan tuotantoon.

Infrarakentamisen päästölaskentaa tullaan kehittämään. Infrarakentamisen päästöjä vähennetään ottamalla käyttöön vähäpäästöisyyden vaatimukset hiilineuraalisuus- ja Green Dealin tavoitteiden mukaisesti. Helsinki LED-projekti jatkuu suunnitellusti ja aloitetaan vaiheen II laajamittaiset valaisinten vaihdot.

Kaupungin massojen hallinnan koordinointi ja kehittäminen jatkuvat kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteiden mukaisesti. Kiertotalouden edistämiseksi kehitetään materiaalien ohjaamisen työkaluja.

Toimialalla systematisoidaan hankintaprosessia siten, että hyvissä ajoin tunnistetaan toimialan vaikuttavimmat hankinnat ja suunnitellaan niille vastuullisuustavoitteet. Laadimme vastuullisten hankintojen suunnitelman ja jatkamme vastuullisuuden raportoinnin kehittämistä. Tavoitteena on lisätä vastuullisten hankintojen läpinäkyvyyttä, ja niille voidaan asettaa tavoitteita sen mukaan, mihin halutaan toimenpiteitä ja resursseja kohdentaa.

Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja

Eteläsataman ja Itäkeskuksen kaavoituksessa edistetään tapahtumallisuutta, vapaa-ajan toimintoja ja kulttuuria. Laaditaan asemakaavan muutos arkkitehtuuri- ja Designmuseolle sekä asemakaavan muutos Suvilahden tapahtumakortteliin. Eteläsataman Makasiinirannan käynnissä oleva kansainvälinen laatu- ja konseptikilpailu jatkuu vuonna 2022. Kilpailusta tullaan viestimään aktiivisesti myös kansainvälisesti ja tällä tavoin pyritään edistämään Eteläsataman ja koko Helsingin keskustan kehitystä.

Strategia linjaa, että design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Tavoitteena on tunnistaa muotoilun ja arkkitehtuurin merkitys hyvinvoinnille, paremman kaupunkilaiskokemuksen tuottamiselle ja kaupungin brändille. Julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisätään oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin.

Placemaking-toiminnan rakentaminen käynnistyy ja sen puitteissa toteutetaan ensimmäiset kaupunkitilan kokeilut kaupunki uudistusalueiden julkiseen kaupunkitilaan. Keskustan vetovoimaa lisääviä ja kaupunkilaisille näkyviä designtekoja on muun muassa Ruoholahteen suunnitteilla oleva, Linda Liukkaan kanssa toteutettava tietokoneteemainen leikkipuisto. Hankkeet liitetään osaksi kaupunkitasoista Helsingin muotoilupääkaupunkivuoden 10-vuotisjuhlahanketta. Vuonna 2022 myöskin viedään päätökseen Helsingin arkkitehtuuriohjelma 2030.

Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamiselle luodaan maankäytöllisiä edellytyksiä. Taiteen prosenttiperaatteen käyttö jatkuu infrahankkeissa perustuen 2021 päivitettyyn periaatteeseen. Painotetaan prosenttiperaatteen hyödyntämistä erityisesti kaupunki uudistusalueiden hankkeissa. Käynnistetään Vaasanpuistikon suunnittelun yhteydessä aukion taidehanke ja aloitetaan Mauno Koiviston muistomerkin toteutus suunnittelu Eduskuntapuistoon. Tapahtumajärjestäjiä tuetaan kehittämällä tapahtumasähköpalveluja ja niiden tekniikka. Valaistaan yhteistyössä HAM:in kanssa yleisen alueen taideteokset.

Helsingin elämyksellisenä vahvuutena nähdään erityisesti rikas merellinen luonto. Pandemian vaikutusten myötä lähimatkailu rannoilla ja saarissa on tullut entistä houkuttelevammaksi ja suosittumaksi. Tämä on johtanut sekä kasvavaan ja muuttuvaan palveluiden kysyntään, että virkistysalueiden kulumiseen. Merellisen kokonaisuuden suunnittelussa ja toteuttamisessa korostetaan entistäkin vahvemmin sekä palveluiden mahdollistamisen, että luontoarvojen turvaamisen tärkeyttä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa kehitetään periaatteita ja prosessia kaupungin omistuksessa olevien tyhjien tilojen väliaikaisesta vuokraamisesta ja kulttuurialan toimijoille ottaen huomioon tilojen turvallisuus ja terveellisyys, asemakaavatilanne, rakennuslupakäytännöt sekä toimialojen ja kaupunkilaisten tasapuolinen kohtelu.

Kehitämme tapahtumailmoitusten asiointia sujuvammaksi ja sähköisemmäksi. Kehitämme tapahtumien vastuullisuutta parantamalla eri viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyötä (muun muassa asumisterveyttä häiritsevää melun ennaltaehkäisyä). Tapahtumallisuuden tukemiseksi päivitämme rakennusjärjestyksen. Kohdennamme neuvontaa erityisesti isoihin tapahtumiin osallistuviin elintarvikeyrityksiin. Rakennusvalvonta ohjaa rakentamista korkeatasoiseen arkkitehtuurin suunnitteluun ja toteutukseen.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Vuoden 2022 tavoitteina ovat Helsingin kaupungin esteettömyyden tilannekuvan luominen ja esteettömyysmittarien jatkokehittäminen siten, että toteutuneesta esteettömyydestä on saatavilla mitattua ajantasaista tietoa. Tavoitteena on myös, että Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset on päivitetty ja otettu käyttöön kaikilla toimialoilla. Kohtelemme kaikkia asiakkaita yhdenvertaisesti kaikkien tuottamiemme palveluiden osalta (saavutettavuus, kieliversiot). Kehitämme ohjeistusta luomalla esteettömiä palvelukuvauksia ja asiakasohjeistusta helsinki.fi -sivustolle. Asukasvalinnat tehdään yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen. Tarjoamme välineet tiedolla johtamiseen segregaatoin ehkäisemiseksi (paikkatietoaineistot ja –analyysit, tilastotyökalu).

Yleisten alueiden palveluiden tasa-arvoisuus varmistetaan sopimusohjauksella ja valvonnalla. Osallistutaan Fiksu – kaupunki kehityshankkeeseen.

Tuki- ja palvelussuhdeasuntoja välitetään yhdenvertaisesti kaikille niistä tarvitseville/haluaville, riippumatta kansallisuudesta tai asemasta yhteiskunnassa.

OmaStadi-hankkeiden toteuttamiselle luodaan edellytykset.

Laaditaan kansainvälisen koulun asemakaavan muutos.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkiyhteisen kaupunkiuidistuksen toimintamallin luomiseen panostetaan vahvasti. Kaupunkiuidistukselle luodaan maankäytölliset edellytykset. Asemakaavoista keskeisimpiä ovat Malmin keskustan kaavat, asemakaavat Malminkartanossa, Kontulan keskustassa ja Mellunmäen keskustassa sekä täydennyshankkeet Mellunkylässä sekä Keski-Vuosaassa, Vuosaaren keskustan länsiosassa ja Ramsinniemiessä.

Asuinrakentamishankkeet suunnitellaan kaupunginosien erityispiirteet sekä kaupungin asettamat tavoitteet huomioiden. Huomioimme kaupunginosien erityispiirteet rakentamisen ohjauksessa (alueelliset korjaustapaohjeet, kaupunkikuvatyöryhmä). Kaikilla alueilla huolehditaan monipuolisen hallintamuotojakauman sekä huoneistotyyppien toteutumisesta. Asukasvalinnat tehdään ottaen huomioon alueen olosuhteet ja asumista kohdennetaan myös erityisryhmille.

Viestimme aktiivisesti eri kaupunginosien tarjoamista lähiluontopalveluista.

Yleisten alueiden suunnitelmien kehittämistä jatketaan edelleen. Valitaan ja toteutetaan pilotti vuoden 2022 alussa, jonka aikana menetelmää kehitetään toimivaksi sekä resurssi- ja kustannustehokkaaksi. Pääradan asemansuutujen laadun kohottamiseen tähtäävä facelift -työ valmistuu ja sitä toteutetaan kaikilla asemilla yhteistyössä Liikenneviraston kanssa.

Liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman (2022–2026) toimenpiteitä toteutetaan muun muassa kartoittamalla vaarallisimmat suojatiet ja laatimalla toimenpide-ehdotukset niiden liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Saamme valmiiksi vähintään kaksi alueellista liikenneturvallisuusselvitystä. Yleisten alueiden liikenneturvallisuutta parannetaan myös jalankulun ja pyöräilyn valaistuksen tehostamistoimenpiteillä. Laaditaan lumen lähisiirtokasauspaikoista suunnitelma ja paikat varataan tähän käyttöön.

Panostamme julkisten palvelurakennusten kaupunkikuvalliseen laatuun erityisesti kaupunkiuidistusalueilla. Kaupungin toimitilojen turvallisuuspalveluita kehitetään jatkamalla uusien tilaturvallisuuslinjausten mukaisten toimintatapojen käyttöönottoa ja lisäämällä puitesopimusjärjestelyjen kattavuutta.

Vuonna 2022 toimiala tulee tekemään kaupungin rakennettua ympäristöä koskevan valmiussuunnitelman. Kokonaisturvallisuudesta luodaan tilannekuva ja mietitään prosessi ja työvälineet, joilla tilannekuvaa ylläpidetään ja häiriöihin varaudutaan.

Kohdennamme viranomaisvalvontaa ja tarkastuksia riskiperusteisesti (elintarvikevalvonta, petokset, eläintautivalvonta, talousveden laatu, tupakka- ja lääkevalvonta).

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kaupungin luovuttamalla (vuokraus tai myynti) asuntotonteilla mahdollisestaan 4 900 asunnon rakentaminen. Asuntotonttien varausprosessi otetaan käyttöön. Teemme myös asuntotonttien hankevarauksia ja ratkaisemme tontinluovutuskilpailuja yhteensä 5 600 asuntoa vastaavan määrän.

Otamme käyttöön tontinluovutuksen lean-projektissa määritetyt kehittämistoimenpiteet asuntotonttien luovutuksen osalta. Yritystonttien lean-projektissa siirrytään toteutusvaiheeseen aloittamalla vähintään kahden kärkitoimenpiteeksi tunnistetun toimenpiteen toteuttaminen.

Tontinluovutuskilpailujen ulkoistamista kehitetään ja testataan valituissa kohteissa. Asuntorakentamisen edellytyksiä parannetaan edistämällä asuntorakentamisen ydinprosessityön toimenpidesuunnitelman toimenpiteitä. Aloitamme vähintään kolme suunnitelmassa kärkitoimenpiteeksi nimettyä toimenpidettä sekä parannamme täydennysrakentamisen markkinointia ja neuvontaa laatimalla yleisesitteet vuokratonttien ja yksityisen maan kaavoitusta koskevista maapoliittisista käytänteistä.

Edistämme aktiivisesti maanhankintaa maapoliittisten linjausten mukaisilla painopistealueilla. Asemakaavoitamme vähintään 700 000 k-m2 asuntorakentamista varten. Kaupunkirakenteen toimivuuden kehittämiseksi aloitetaan neljän osayleiskaavan laatiminen. Länsiväylän ympäristön ja Viikinrannan-Lahdenväylän osayleiskaavat laajentavat kantakaupunkia. Vartiosaaren osayleiskaavassa varmistetaan virkistykseen ja kulttuuriympäristön sekä luonnonsuojellustavoitteiden edistäminen. Östersundomin osayleiskaavassa huolehditaan alueen laajojen luontoarvojen suojelutavoitteiden edistämisestä ja tulevan rakentamisen yhteensovittamisesta näihin reunaehtoihin.

Osayleiskaavatyö alkaa myös maisemasuunnittelun osalta Östersundomissa, Länsiväylällä, Viikinranta-Lahdenväylällä, Vartiosaarella. Itäkeskuksessa jatkuu aluekeskuksen uudistamissuunnittelu.

Helsingin tavoitteena on kehittää keskustan elinvoimaisuutta sekä vaalia kaupunkikuvan ominaispiirteitä ja ainutlaatuisuutta. Kaupunkitilan uudenlaisen käytön mahdollistamiseksi luodaan ohjelma toiminnallisille konsepteille ja toteutetaan ydinkeskustan maankäytön kehittämiskuvaan liittyvä tarkastelu kaupunkitilan käytöstä Eteläsataman ja Katajanokan ranta-alueilla. Senaatintorin ja Kasarmitorin kaltaiset kaupunkitilan käytön kokeilut ja väliaikaiskäyttö ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi tavoiksi ylläpitää vetovoimaisuutta. Kokeiluja jatketaan ja toimintamallia kehitetään edelleen.

Kansallisen kaupunkipuiston jatkosuunnittelu käynnistetään, ja yhteensovitetaan se Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämiseen. Jatketaan Hakasalmenpuiston, Hesperianpuiston ja Stansvikinrannan uimarannan suunnittelua sekä Talin huipun kunnostussuunnittelua. Jatketaan Kruunuvuorenrannan lähivirkistysalueiden ja puistojen suunnittelua sekä Pasilan puistojen suunnittelua. Käynnistetään vuonna 2021 hyväksytyjen yleisten alueiden suunnitelmiin perustuvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmat. Keskustassa keskeiset hankkeet ovat Eteläsatama sekä kantakaupungin uudelleenkaavoituksen hankkeet. Luodaan edellytykset Kaisaniemen puiston kunnostamiselle 2022 alkaen.

Rakennuttamisen ja kunnossapidon prosesseja ja seuranta parannetaan kuvaamalla kunnossapidon ja rakennuttamisen pääprosessit. Varmistetaan rakennussuunnitelmien oikea-aikainen valmistuminen Kruunusillat-allianssissa. Rakentamishankkeiden ennakoivaa viestintää ja tiedottamista kehitetään. Käynnistetään sisäisen tarkastuksen Kruunusilta-allianssiraportin toimenpiteet. Aluerakentamiskohteiden toimivuuden turvaamiseksi laaditaan aluerakentamislogistiikan käsikirja. Yleisten alueiden puhtaanapidon ja siisteyden kehittämisen yhteydessä toteutetaan roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelmaa. Helsingin ilmansuojeluohjelman mukaisesti vähennetään katupölyhaittoja.

Käymme arvokeskusteluja ja jatkamme yhteistyön kehittämistä tilojen hallinnan, kaavoituksen, rakennusvalvonnan, kaupunginmuseon ja kiinteistökehityksen kesken, jotta saadaan luotua toimitilastrategian puitteissa toimintamalli historiallisten arvorakennusten kunnostamiseksi. Kiinnitetään erityistä huomiota pysyviksi suunniteltujen rakennusten elinkaariominaisuuksiin, hallittuun ikääntymiseen ja pitkäaikaiskestävyyteen.

Palveluverkko- ja tilaverkkosuunnittelun toimintamallia kehitetään pilotoiden dynaamista toimintamallia yhdellä kaupunki uudistusalueella. Toimivalla palveluverkon ja tilaverkon toimintamallilla mahdollistetaan alueille oikea-aikaiset ja paremmin ennakoitavat ja käyttöasteeltaan tehokkaammat tilat palveluille. Lukitus- ja kulunvalvonnan ratkaisuja kehitetään tilojen käyttöasteen ja yhteiskäytön edistämiseksi. Osallistutaan kaupungin palvelutilojen käyttöastetavoitteen määrittelyyn yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Tiivistämme viranomaisyhteistyötä kaupunkitasolla rakentamiseen liittyvien prosessien ja luvituksen sujuvoittamiseksi. Lupien läpäisyajoja nopeutetaan tehostamalla prosesseja. Huolehdimme rakennusjärjestyksen päivittämisestä. Toteutamme Helsingin ilmansuojelusuunnitelmaa 2017–2024 ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa 2018–2022. Toteutamme Helsingin meluselvityksen.

Otamme käyttöön uuden kaupunkiyhteisen palautepalvelun. Kehitämme toimintaamme saadun asiakaspalautteen pohjalta. Automatisoimme asukkaiden ilmoittamien yleisten alueiden vikailmoituksia. Kehitämme sekä paikan päällä tapahtuvaa asiointia, että sähköisiä palveluita (muun muassa digiasteen nosto).

Sujuvoitamme katutyöprosessia kaupunkiyhteisten tavoitteiden mukaisesti. Päivitämme yleisten alueiden terassikäytön ohjeet ja sopimukset. Osallistumme valmisteluun mainoslaitteiden käytöstä yleisillä alueilla, mainoslaittekartan päivittämisessä ja mainospaikkojen kilpailutuksessa. Päivitämme asukasvalintaohjeen kaupungin asuntojen välitykselle.

Kaupunkisuunnittelun vuorovaikutuksen tukeminen tulee kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa edellyttämään jatkossakin merkittävää panostusta. Viestinnässä keskitytään erityisesti täydennysrakentamiskohteisiin, raideliikenteen verkostokaupungin edistämiseen, kaupunki uudistusalueisiin, osayleiskaavakohteisiin sekä kaupungin ydinkeskustan ja muiden keskustojen kehittämiseen. Katutöihin liittyvää viestintää tullaan jatkamaan aktiivisesti ja aivan erityistä huomiota kiinnitetään suurimpien katuhankkeiden viestintään.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Älykkäille liikenneratkaisuille luodaan edellytyksiä siten, että liikenneratkaisut suunnitellaan tukemaan kaupungin kasvua. Liikenteen suunnittelu kytketään maankäytön suunnitteluun ja luodaan edellytyksiä raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamiselle.

Laaditaan Vihdintien katualueen asemakaavan liikennesuunnitelma ja Mannerheimintien katusuunnitelma sekä tarkistetaan Länsi-Helsingin kantakaupungin raitiotien yleissuunnitelma. Sovitaan kaupunkiyhteisesti vastuut Länsi-Helsingin raitiotien hankesuunnittelusta ja osallistutaan sen valmisteluun. Laaditaan Vihdintie - Huopalahdentie - bulevardikaupungin asemakaavat. Mäkelänkadun bulevardikaupungin liikennejärjestelmäselvitys valmistuu, ja Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunko ja asemakaavoja valmistellaan.

Raide-Jokerin maankäyttöisten edellytysten hyödyntämiseksi ja Viikin – Malmin raitiotien (VIIMA-ratikka) toteuttamiskelpoisuuden vahvistamiseksi laaditaan Keski-Viikin kaavarunko ja asemakaavoja. VIIMA-ratikan osalta laaditaan ehdotus toimenpiteistä yleissuunnitelman toteutuskelpoisuuden parantamiseksi ja kytkemiseksi maankäyttöön siten, että yleissuunnitelmasta voidaan päättää 2023.

Teollisuuskadun liikennesuunnitteluperiaatteiden laatiminen alkaa. Selvitetään yleissuunnittelutasoisesti toimenpiteet pikaraitioliikenteen mahdollistamiseksi keskustan ja Länsisataman välisellä osuudella HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti. Raitioliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisista toimenpiteistä toteutuu 2022 alkaen pysäkkijärjestelyiden toteuttaminen ja raitiotien ylityspaikkojen toteutuksen pilotointi. Edistetään arjen liikkumista tukevan liikennejärjestelmän kehittämistä seututasoisella MAL-yhteistyöllä.

Pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmassa olevia toimenpiteitä toteutetaan muun muassa valmistelemalla luonnos pyöräliikenteen liikennevalo-ohjauksen periaatteista. Toteutetaan pyöräliikenteen tavoiteverkkojen toteuttamissuunnitelman mukaisesti. Laaditaan Pohjoisbaanan (Käpylästä Vantaan rajalle) ja Itäbaanan (Herttoniementä Itäkeskukseen) yleissuunnitelmat. Laaditaan yleissuunnitelma Kaisaniemenkadun ja Unioninkadun osuudesta Kruunusillat-hankkeen toisen rakennusvaiheen mahdollistamiseksi, pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseksi ja kunnallisteknisten tarpeiden yhteensovittamiseksi.

Kävelyn edistämishankkeita viedään päätöksentekoon.

Jatkamme satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista yhteistyössä Helsingin sataman ja kaupunginkanslian kanssa. Satamatunnelin linjaukselle ja muulle liikenteen järjestelylle Salmisaareen selvitämme satamatunnelin yleissuunnittelun lähtötiedoksi vaihtoehtoja, jotka mahdollistavat Salmisaareen myöhemmin suunniteltavan maankäytön toteuttamisen. Aloitamme satamatunnelin asemakaavoituksen ja osallistumme satamatunnelin yleissuunnittelun ohjaukseen. Länsisataman terminaalialueen asemakaava viedään hyväksymiskäsittelyyn. Osallistumme Eteläsataman satamatoimintojen vetäytymissuunnitelman ohjaukseen. Laadimme Eteläsataman itäosan ja Katajanokanrannan suunnitteluperiaatteet.

Älyliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä toteutetaan. Keskeisimpiä toimenpiteitä vuonna 2022 ovat Helsingin liikennetietojen tilanne- ja tilastokuvajärjestelmän (Lido-Tiku –hankkeen) edistäminen, liikenteen historiatiedon ja liikenteen reaaliaikatieiden tietoaustan suunnittelu- ja määrittelytyö, liikennevalojen kaukokäyttö- ja valvontajärjestelmän uusinta sekä liikennetiedon keruu liikennevalojärjestelmistä.

Edistämme reaaliaikaisen pysäköinnin tilannekuvan kehittämistä. Valmistaudumme pysäköintipolitiikan päivitykseen (muun muassa hinnoittelumuutokset). Mahdollistamme kehittyvien ratkaisujen käyttöönoton omissa palveluissamme (pysäköinnin laskentaohjeen tulkinta rakennushankkeissa, sähköautojen latauspisteet yleisillä alueilla, pysäköintitunnusten verkkokauppa, geodeettisen runkoverkon tihentäminen julkisen liikenteen ja raidehankkeiden lisääntyessä, tarkastustoiminta isoissa liikennehankkeissa). Päivitetty pysäköintipolitiikka viedään päätöksentekoon sekä aloitetaan pilotointi kadunvarsipysäköinnin käyttöastelaskennoille.

Kehitetään ja pilotoidaan valaistusohjauksjärjestelmän sensorointi- ja etähallintatoiminnallisuuksia. Rakennetaan Smart Junction -vaatimat laitteistot ja ylläpidetään niitä siten, että yhteys Länsiväylälle asti tehostuu.

Palvelurakennusten suunnittelussa huomioidaan polkupyöräilijät (polkupyörien pysäköinti ja työmatkapyöräilijöiden sosiaaliilat) sekä sähköautojen latausmahdollisuus.

Helsinkiiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Laadimme asemakaavoitusta varten melu- ja ilmanlaatuselvityksiä ja kehitämme tähän liittyviä menetelmiä siten, että kaupunkirakenteen tiivistäminen ja ympäristöterveyden huomioiminen on mahdollista sovittaa yhteen. Liikkumisen helpottamiseksi lisäämme penkkejä erityisesti viher- ja virkistysalueilla. Osallistumme liikuntapaikkaverkoston kunnossapitovastuun selkiyttämiseen ja kehittämiseen ja lisäämme ulkoliikuntavälineitä. Herttoniemen liikuntapaikan, Viikin kentän, Mustikkamaan liikuntapuiston, Pirkkolan yleisurheilukentän ja Tuomarinkylän ratsastuskentän suunnittelu käynnistyvät.

Jatkamme koulupihojen liikkumisolosuhteiden parantamista yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen kanssa erityisesti kaupunkiudistusalueilla eli Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän alueilla.

Yhteistyötä Liikuntapalveluiden kanssa jatketaan Helsingin yleisten uimarantojen veden laadun turvaamiseksi. Terveystieteiden tutkimusta ja valvontaa kohdennetaan riskinarvioinnin mukaisesti yleisiin uima-allastiloihin. Edistetään Savuton Helsinki ja Savuton Suomi 2030 -tavoitteiden toteutumista tupakka- ja lääkelain mukaisella valvonnalla, riskiperusteisesti kohdennetuilla tarkastuksilla sekä laajoissa yhteistyöverkostoissa vaikuttamisella. Asuntoyhteisöjen parveketupakointikieltohakemusten käsittelyyn varataan riittävät resurssit. Etsimme ratkaisuja kuntalaisten tekemien asunnon terveyshaittaa koskevien ilmoitusten käsittelyaikojen lyhentämiseksi.

Lisäksi pyrimme tukiasuntojen ja asunnottomien asuntoasioiden kehittämiseksi entisestään tiivistämään yhteistyötämme niin sosiaali- ja terveystoimialan kanssa kuin toimialan sisäisestikin. Toteutamme tavoitteiden mukaan toimivat, ajanmukaiset ja esteettömät seniorikeskukset.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja maankäytön kehittäminen luovat edellytyksiä sekä maan arvon nousulle, että kaupunki- ja aluetalouden hyötyjen ulosmittaamiselle. Kaikki suunnitelmat laaditaan siten, että alueiden toteuttamisen edellyttämät investoinnit ja liikenneinvestoinnit ovat kaupunkitaloudellisesti perusteltuja.

Kaavoituksen ja muun suunnittelun oikea-aikaisen ohjelmoinnin tueksi laaditaan kaupunki- ja aluetaloudellisia selvityksiä. Menetelmiä kehitetään ja niitä sovelletaan muun muassa bulevardikaupunginosien suunnittelussa, osayleiskaavoituksessa ja asemakaavoituksessa. Kehitetään myös liikennehankkeiden arvioinnin kokonaisuutta, jotta kaupunkitaloudellinen kokonaisuus ja tulojen ja menojen näkökulmat tulisivat paremmin huomioitua.

Liikenne- ja puistohankkeiden investointien suunnittelua ja ennusteita valmistellaan laajassa yhteistyössä. Vahvistetaan talouden parempaa hallintaa kehittämällä yleissuunnitelman jälkeistä hankkeistamisen vaihetta valmistelemalla hankesuunnitteluvaiheen ohje. Infra-hankkeiden kustannushallintapalvelusta (IHKU) otetaan käyttöön hankeosalaskenta. Vahvistetaan IHKUn käyttöönottoa kaupungin vastuulla olevissa suunnitelmissa.

Talorakennusinvestointien mitoittamiseksi taloudellisesti kestäväälle tasolle käynnistetään kaupunkiyhteinen arvokeskustelu tiloihin liittyvien tavoitteiden priorisoimiseksi: lähipalvelujen saatavuuden parantaminen, maailman paras oppimisympäristö, HNH2030 edellyttämät ratkaisut, taiteen prosenttiperiaatteen vahvistaminen, vetovoimaisen, viihtyisän ja kauniin kaupunkitilan toteuttaminen uusille ja vanhoille alueille, arkkitehtuuripoliittisen ohjelman linjaukset, historiallisten arvorakennusten kunnostaminen. Lisäksi käynnistetään keskustelu toimialojen tiloille asettamista ohjeistuksista (suunnitteluohjeet), jotta mahdollistetaan muuntojoustavat ja kustannustehokkaat ratkaisut.

Aalto-yliopiston kanssa on käynnistetty tutkimushanke, jotta tunnistetaan hankkeisiin ja niiden ohjaamisen liittyvät juurisyyt ja voidaan ohjata paremmin niitä syitä, jotka johtavat muihin kuntiin verrattuna kalliimpien neliökustannusten syntyyn Helsingin palvelurakennushankkeissa. Tavoitteena on päiväkotirakennusten ja kalliimpien koulurakennusten yksikkökustannusten keskihinnan leikkaaminen 10 %:lla nykytasoon verrattuna.

Hankkeiden kustannusten ohjauksessa pilotoidaan Haahtelan kehittämän Target-Value-Design -työkalun käyttöä. Hankkeiden kustannusten toteutumisen seuranta tehostetaan.

Optimoidaan väliaikaisten tilojen käyttö.

Sisäisen vuokran malliin tehtävät muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa. Vuokramalliudistuksen osana vuoden 2022 alusta otetaan käyttöön muutokset ylläpitovuokriin. Pääomavuokrien tasokorotuksiin tehtäviä muutoksia valmistellaan v. 2022 ja muutokset on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 alusta. Kaupunkistrategian mukaisesti on tarkoitus kehittää tilavuokrien määräytymisperiaatetta siten, että peruskorjauksista aiheutuvat korotukset vastaavat tarkemmin peruskorjausten tosiasiallista elinkaarikustannusta, jotta vältetään vuokrien liian voimakkaasta noususta johtuva palveluiden heikkeneminen.

Suuri osa suojelluista kohteista on päässyt heikkoon kuntoon ja ilmastonmuutos kiihdyttää kohteiden kunnan heikkenemistä entisestään. Investointirahojen kohdentuessa kaupungin omassa sisäisessä käytössä pysyviin kohteisiin, tulisi suojeltujen rakennuksista sekä kaupungin omaan käyttöön soveltumattomista tiloista pääsääntöisesti luopua. Tavoitteena on, että kaupungilla ei ole tiloja, joita se ei tarvitse omassa käytössään tai joiden omistamiseen ei liity muita

strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Säilytettävälle kaupungin tiloille tulee löytää käyttö. Sähkötalon ja Tennispalatsin myyntiä valmistellaan.

Kiinteistöjen salkuttamiskriteerien määrittäminen on aloitettu vuoden 2021 toisella vuosipuoliskolla, ja samalla on ryhdytty määrittämään periaatteet tiloista luopumisen tavalle. Varsinainen sisäinen salkuttaminen tehdään vuosina 2022-2023. Luovuttavaksi salkutettujen rakennusten osalta valmistellaan ja toteutetaan toimialan yhteisen luopumisen toimintamallin mukaisesti lautakunnassa hyväksytyjen kohteiden myyntejä sekä viedään seuraava myytävien rakennusten lista hyväksyttäväksi lautakuntaan. Luovuttavien kiinteistöjen myyntituottojen arviointia ja seurantaa kehitetään yhteistyössä kiinteistöjen kehittämissyksikön kanssa.

Kiinteistöjen korjausvelan haltuunotto-ohjelman laatiminen on aloitettu vuonna 2021. Ohjelma sisältää sekä investointisuunnitelman että luopumissuunnitelman. Varsinainen haltuunotto-ohjelma valmistuu v. 2022 loppuun mennessä.

Teknisen palvelustrategian talonrakennuttamisen kehittämisen toimenpiteiden vaiheittainen käyttöönotto. Määritellään hanketyypin mukaiset kategoriat töistä, joita Staralta tilataan. Kehitetään mittarit, joiden avulla teknisessä palvelustrategiassa asetettuihin tavoitteisiin pääsemistä voidaan seurata sekä edistetään tukipalveluna suoritettavien, mutta tilahankeprosessiin olennaisesti liittyvien tehtävien integrointia osaksi sujuvaa tilahankeprosessia yhteisten tuottavuustavoitteiden saavuttamiseksi. Tilahankkeiden käsittelyohjeen uudistamishanke viedään päätöksentekoon yhteistyössä käyttäjätoimialojen ja kanslian kanssa.

Kiinteistökannan ylläpidon osalta vahvistamme ammattimaista kiinteistöjohtamista muun muassa parantamalla sopimushallintaa, selkeyttämällä vastuunjakotaulukoita sekä kehittämällä palveluntuottajien laskutusikäytäntöjä ja niiden valvontaa. Jatketaan tuottavuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä.

Ulkoiset maanvuokra- ja maanmyyntitulot pidetään suunnitellulla tasolla kaupungin talouden vakauden varmistamiseksi.

Energiakustannuksiin vaikutetaan huolehtimalla, että rakennusten energian käyttö on tarpeen mukaista. Tätä voidaan edistää sekä käyttökäytännöllä että energiategokkuusinvestoinneilla, joiden kannattavuus arvioidaan takaisinmaksuajan perusteella.

Kaduille ja viheralueille laaditaan omaisuudenhallintasuunnitelmat. Ylläpidettävien alueiden laajuuden kasvu yhdistettynä koronaepidemian aiheuttamaan puistojen lisäkustannuspaineeseen lisää toiminnan rahoitustarvetta. Yleisten alueiden ylläpitoon liittyvien yksikköhintoja ja kustannustasoa pyritään hillitsemään palvelutoimittajien kilpailutuksia lisäämällä sekä palvelusopimuksiin liittyvillä säästötavoitteilla. Staran osalta tehostamis-/säästötavoite on 2 milj. euroa vuodessa. Edellä mainitun yleisten alueiden ylläpidon tehostamistavoitteen lisäksi etsitään ja sovitaan Staran piiristä 2,5 miljoonan euron arvoiset lisätehostamistoimet. Toimet toteutetaan selkeästi ja todennettavasti. Rakennetaan mittarit Staran tuotannon tehokkuuden vertailuun yksityisiin toimijoihin nähden. Staran investointihankkeiden ennakkointia ja ennustavuutta parannetaan, ja Kruunusillat-hankkeen eri osaprojektien kustannusseurantaa tullaan kehittämään. Projektinjohtourakoinnin ennustettavuuden parantamista toteutetaan Kasin katutöistä saatujen kokemusten pohjalta.

Viranomaispalveluiden taksoja ja maksuja tarkastellaan, jotta niissä toteutuu kustannusperusteisuus. Elintarvikealan ja terveydensuojelun valvontakohteille tulee valvonnan perusmaksut vuoden 2022 alusta, ja vastaavasti pyrimme vahvistamaan ohjausta ja neuvontaa.

Kiinteistöverokannan tietoperustaa vahvistetaan kiinteistö- ja rakennustietoprojektin avulla. Lohkomme ensimmäisten asemakaavojen katualueet kaupungin omistukseen sekä bulevardihankkeiden lohkottavissa olevat maantiet. Selvitämme pysäköinninvalvonnan luottotappioiden pienentämistä erityisesti ulkomaan rekisterissä olevien autojen osalta.

Taloudenpidon merkittävä haaste on ICT-kustannusten paineen siirtyminen yhä enenevässä määrin investoinneista käyttötalouden puolelle, siirryttäessä pilvistrategian mukaisesti yhä enemmän käytön mukaan laskutettaviin järjestelmiin ja ketterään ohjelmistokehitykseen. ICT-hankintoihin haetaan sujuvuutta muun muassa ICT-allianssimallin kokeilulla, ja ICT-budjetin toteumaan parempaa näkyvyyttä hyödyntämällä työpöytäratkaisuja.

Talousarvioprosessin sekä johtamisen tueksi kehitetään edelleen yksikkökustannuslaskentaa. Yksikkökustannuslaskentaa tarvitaan myös strategiseen tavoitteeseen liittyen toiminnan järjestämisen kustannustehokkuuteen ja kustannusten vertailtavuuteen.

Hankintojen osalta arvioidaan, mitä palveluita jatkossa on kannattavaa tehdä toimialan omana tuotantona ja mitä ostaa ulkoa, tai järjestellä uudelleen. Lisäksi taloudellisen vastuullisuuden tavoitteet viedään hankinnoissa kilpailutusten suunnitteluun saakka. Tämä mahdollistaa yhä vahvemman kustannustehokkuuden saavuttamisen myös hankintojen etukäteissuunnittelun avulla.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Henkilöstösuunnittelussa hyödynnetään tietoa ennakkoidusta lähtövaihtuvuudesta ja huomioidaan henkilöstörakenteeseen tarvittavat muutokset muun muassa toimintaympäristön ja työn muutoksen ja digitalisaation tavoitteiden saavuttamiseksi sekä tulevaisuuden haasteiden ennakoimiseksi. Henkilöstösuunnitelman ohessa laaditaan

kriittisten tehtävien täyttösuunnitelma ja seuraajasuunnitelma palvelukokonaisuuksittain. Tavoitteena on lisätä resurssien joustavaa ja tarkoituksenmukaista kohdentamista yli organisaatorajojen.

Osaavan työvoiman saamiseksi ja urapolkujen mahdollistamiseksi jatkamme toimialan palkkajärjestelmän kehittämistä edistämällä tehtävän vaativuuden arviointityöhön pohjautuvaa palkkarakennemuutosta ja urapolkuja. Valmistaudumme hyödyntämään tulevia sopimusratkaisuja kohdentamalla toimenpiteitä työvoimapulan näkökulmasta kriittisiksi tunnistettuihin ammattiryhmiin. Luomme kannustimia omalle henkilöstölle uusien osaajien löytämiseksi.

Vahvistamme ja tuomme esiin kaupunkiympäristön toimialan modernia työnantajakuva sekä Helsingin kaupungin työnantajabrändiä kaikissa toimialan rekrytoinneissa. Varmistamme esihenkilöiden rekrytointiosaamisen valmennuksin ja ketterillä rekrytointiklinikoilla sekä vahvalla ja ennakoivalla yhteistyöllä esihenkilöiden, viestinnän ja hr:n kanssa työpaikkojen täyttämisessä. Sujuvoitamme ja vahvistamme uuden työntekijän työhöntuloprosessia, käytäntöjä ja perehdyttämistä yhteistyössä esihenkilöiden ja hallinnon palveluiden kanssa; tarkoituksena on tuoda uusi työntekijä osaksi toimialan työyhteisöä ja varmistaa, että hän saa mahdollisimman pian tarvittavat työvälineet, kulku- ja käyttöoikeudet sekä muun tarvittavan tiedon, osaamisen ja käyttäytymismallit menestyäkseen uudessa tehtävässään.

Tuemme henkilöstön saatavuutta tehostamalla henkilöstön sisäistä liikkumista ja urakehitystä tehtävästä toiseen ja hyödynnämme ennakoivaa henkilöstösuunnittelua resurssien kohdentamiseksi ja osaamisohjan uudistamiseksi. Otamme käyttöön ketterämpiä menetelmiä korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyön lisäämiseksi kuten harjoittelu- ja opinnäytetyöhön sekä oppisopimukseen liittyvä keskitetty koordinointi ja ohjaus sekä oman henkilöstön kannustaminen täydennys- ja jatkokoulutukseen.

Toimialan henkilöstöjohtamisen kehittämisessä keskitytään erityisesti johtamisen kulmakivien – näkemyksellisyyden, innostuksen, linjakkuuden sekä toimeenpanokyvyn viemiseen osaksi jokapäiväistä esihenkilötyötä. Hyvän esihenkilötyön tueksi tarjotaan uusia työkaluja linjakkaaseen johtamiseen ja työn sujuvuuden varmistamiseksi, valmennetaan ja perehdytetään esihenkilöitä uusiutuviin käytäntöihin ja järjestelmiin sekä hyödynnetään aktiivisesti henkilöstökokemusta ja organisaation työkaluista saatua palautetta palveluiden ja johtamisen kehittämisessä. Henkilöstöasiantuntijoiden resurssien kohdentamisessa priorisoidaan esihenkilöiden tukea päivittäisessä henkilöstöjohtamisessa.

Onnistuneella johtamisella varmistamme, että henkilöstö voi työssään hyvin ja kokee työnsä mielekkääksi. Hyvinvoivat työntekijät tuottavat laadukasta palvelua ja tarjoavat hyvän asiakaskokemuksen kaupunkilaisille. Tukeaksemme toimialan yhtenäistä ja laadukasta johtamistyötä kokoamme johtamisen vuosikelloon toimialan yhteisiä teemoja ja hyödynnämme ennalta soveltuvia johtamisfoorumeita. Johtamisen kulmakivien vahvistaminen, työn tuottavuuden ja henkilöstökokemuksen seuranta johtamisfoorumeiden kautta tukevat toimialan yhteistä hyvän johtamisen tavoitetta.

Kaupungin työhyvinvointiohjelman edistämässä toimialalla erityisenä painopisteenä kaupunkiympäristön toimialalla ovat monipaikkaisen työn tukeminen, hybridityön johtaminen ja esihenkilötyön jaksamisen tuki sekä työyhteisöjen yhteisöohjautuvuus. Lisäksi seuraamme aktiivisesti Kaupunkiympäristötalon käyttöönottoa ja henkilöstökokemusta uudistaen näiden pohjalta toimintakulttuuriamme yhdessä henkilöstön kanssa.

Yhteistyön ja yhdessä tekemisen tavoitteiden edistämiseksi otetaan käyttöön myös entistä kattavammin tiimien onnistumista tukevia käytäntöjä, kuten tiimien yhteisöohjautuvuuden valmennuksia, tiimien itseohjautuvuuden käsikirja ja monipuolisemmat, tiimien suoritusta tukevat palkitsemisen käytännöt.

Toimialan kyvykkyyksien ja uusien osaamistarpeiden kartoittaminen tuotetaan osana toimintaympäristöanalyysiä, ja sitä hyödynnetään tuottavuuden, resurssien optimaalisen kohdentamisen ja strategian toimeenpanemista tukien myös henkilöstösuunnittelussa. Strategian toimeenpano edellyttää tavoitteiden systemaattista seuraamista osana onnistumisen johtamista sekä toimintamallia, jossa henkilöstöä, toimintaa ja taloutta johdetaan kokonaisuutena.

Toimialan kyvykkyyksien ja tarvittavan uuden osaamisen tunnistaminen on tärkeää, koska sillä luodaan pohjaa osaamisen johtamiselle strategialähtöisesti ja ennakoivasti. Henkilöstösuunnittelun avulla kartoitetaan osaamisen kehittämistarpeet, luodaan nykyisen henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelmat ja hyödynnetään ennakoitua lähtövaihtuvuustietoa uusien osaamistarpeiden täydentämiseen uusien rekrytointeja ja tehtävänkuvia suunniteltaessa.

Sarastian ja HR-kokonaisjärjestelmän käyttöönotto muuttaa hr:n ja linjajohdon välistä työnjakoa. Tulevaisuudessa moni hr-prosessi siirtyy sähköiseksi, mikä nopeuttaa ja tehostaa arjen johtamista, mutta edellyttää esihenkilöltä entistä syvällisempää tietämystä muun muassa kaupungin henkilöstöpoliittisista periaatteista, työläinsäädännöstä ja virka- ja työehtosopimusten reunaehdoista. Tätä muutosta tuetaan paitsi valmennuksin, myös varmistamalla päivittäinen esihenkilötyön tuki yhteistyössä kaupungin eri hr-palveluiden kanssa.

KympAkatemia kokoaa yhteen strategian kannalta tärkeimmät osaamisen kehittämisen teemat ja valmennukset. Sähköisen oppimisalustan, Oppivan, käyttöönottoa tukemalla luomme työpaikasta oppimispaikan – työntekijät voivat opiskella ja perehtyä tarvitsemaansa tietoon ajasta ja paikasta riippumatta. Oppivan avulla voimme tehostaa ja parantaa myös henkilöstön perehdyttämistä. Koko toimialaorganisaation osallistuminen on tärkeää kattavien ja laadukkaiden perehdytysohjelmien luomiseksi ja hiljaisen tietotaidon siirtämiseksi sähköiseen muotoon ja mahdollisimman laajasti koko henkilöstön hyödynnettäväksi.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Toimialan palveluiden sähköistäminen ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen on ollut yksi vuonna 2020 käynnistyneen digitalisaatio-ohjelman päätavoite. Digitalisaatio-ohjelma loppuu vuoden 2022 lopussa. Ohjelman avulla toimialalle on luotu uusia, kaikille työyhteisöille saatavilla olevia palveluita ja toimintamalleja vauhdittamaan prosessien, palveluiden ja palvelukanavien kehittämistä. Jatkossa toimialalla rakennetaan yhä vankempaa osaamista projektimaisesti toteutettavien ohjelmien johtamiseen osana systemaattista projektijohtamisen koulutuskokonaisuutta, jotta toimiala voi tehokkaasti toteuttaa teemallisia ohjelmakokonaisuuksia hyväksi todetuin projektijohtamisen periaattein.

Toimialan projektimallin jalkauttaminen jatkuu, ja mallia kehitetään yhä laajemmin erilaiset projektien tarvitsemat palvelut yhden luukun kautta tarjoavaksi. Näin varmistetaan, että kymmenet käynnissä olevat kehittämissuunnitelmat voivat edetä yhä sujuvammin ja niihin liittyvät lakisääteiset velvoitteet tulevat toteutetuiksi. Myös ICT-järjestelmien ylläpitovaiheen roolien ja vastuita selkeytetään, jotta sujuvoitetaan pienkehitystä, ennakoivaa järjestelmäkehityksen suunnittelua ja kustannusten hallittua kehitystä.

Tiedolla johtaminen vaatii laadukasta tietopohjaa ja hyvää tiedonhallintaa. Kaupunginkanslian kanssa hankintaan kaupunkiyhteinen dokumenttienhallinnan järjestelmä, tehdään sille toimialalle käyttöönottosuunnitelma ja selkiytetään dokumenttienhallinnan ohjeistukset. Tiedon laadun osalta tehdään hallintamalli yhdessä kaupunginkanslian kanssa kaupungin ydintiedon hallinnalle ja otetaan se käyttöön toimialalla. Tiedon löydettävyyden hallinnoimiseksi hankintaan kaupunginkanslian kanssa yhteistyössä kaupunkiyhteinen datakatalogi-ratkaisu. Tiedonhallinnan lakisääteisiä muutoksia aiheuttavat erityisesti jo voimaan tullut tiedonhallintalaki ja vuonna 2023 voimaan astuva rakennetun ympäristön tietojärjestelmä -laki. Molempien lakien edellyttämiin toimenpiteisiin varaudutaan ja vaatimuksia toteutetaan vuonna 2022.

Digitalisaation hyödyntämiseksi toimialan johtoryhmä on päättänyt 14.9.2020, että tietomallien käyttö tulee toimialalla toimialan pääsääntöiseksi toimintatavaksi vuoteen 2025 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tehty toimenpideohjelma, jonka toimenpiteet jatkuvat vuonna 2022.

Strategian toimeenpanon seuraamisessa tullaan hyödyntämään vuonna 2022 uutta työkalua, joka mahdollistaa strategian ja toimintasuunnitelman keskeisten toimenpiteiden seuraamisen koko toimialan henkilöstölle. Toimialan riskienhallinnan nykytila arvioidaan ja tehdään käyttöönottosuunnitelma kaupunkiyhteisen riskienhallintatyökalun käyttöönottoon.

Merkittävä panostus digitaalisten palvelujen ja digitaalisen viestinnän parantamiseen on käynnissä oleva kaupungin verkkosivujen uudistus. Hel.fi- sivuston uudistus on tavoitteena toteuttaa vuoden 2022 loppuun mennessä. Tavoitteena on viestinnän ja osallistumisen monikanavaisuuden, monimuotoisuuden ja monikielisyyden edistäminen.

Toimiala ja erityisesti sen keskitetyt toimialapalvelut osallistuvat vuonna 2022 useisiin kaupunkiyhteisiin tietojärjestelmien ja toimintamallien kehittämissuunnitelmiin, esimerkiksi talousjärjestelmien päivitys (SAP S/4), HR-järjestelmäuudistus, intra-uudistus ja riskienhallintajärjestelmän käyttöönotto. Nämä vaativat merkittävää työpanosta toimialalta, jotta käyttöönotot etenevät sujuvasti ja negatiivinen vaikutus palvelutuotantoon on mahdollisimman pieni. Kaikessa kehittämisessä pyritään huomiomaan mahdollisuudet hyödyntää digitalisaatiota rutiininomaisten tehtävien automatisoinnissa, ellei tehtäviä voida yksinkertaistaa tai jopa poistaa.

Digitaalisia työkaluja hyödynnetään kaavojen ja suunnittelun vuorovaikutuksessa. Paikkatietopohjaista kaupunkirakenteen seurantatyökalua kehitetään muun muassa yleiskaavan toteuttamisohjelman päivityksen tueksi. Otamme käyttöön projektihallintaohjelmiston alkavissa osayleiskaavoissa sekä Kaavapinon. Kehitämme asemakaavan tietomallia ja sen käyttöönottoa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja otamme käyttöön kaavoituksen sähköisen palautelomakkeen. Laadimme investointien ohjelmointityökalusta ensimmäisen version. Haitaton -sovelluksen jatkokehityksessä toteutetaan vuoden 2022 aikana sähköinen lupakäsittelyä sujuvoittava asiointikanava.

Elintarvike- ja terveydensuojeluvälvonnassa nostetaan valtakunnallisen sähköisen elintarvikehuoneistojen ja oleskelutilojen rekisteröintilomakkeen (ilppa) käyttöastetta. Varaudutaan valtakunnallisen ruokamyrkytys- ja haittailmoituslomakkeen (SaHa) käyttöönottoon. Selvitetään robotin käyttömahdollisuuksia VATI-valvontatietojärjestelmässä tehtäviin kirjauksiin. Lisäksi jatketaan terveydensuojelun sekä tupakka- ja lääkelain valvonnan etätarkastuskäytäntöjen kehittämistä.

Päivitetty ympäristöpolitiikka esitellään toimialoille ja liikelaitoksille ja siitä viestitään tytäryhteisöille. Käynnistämme Helsingin ympäristötilaston kehittämissuunnitelman. Koordinoimme ympäristöraportin toteutuksen ja kehitämme digitaalista automaattista ympäristön tilan seuranta. Ympäristönsuojelun uusi tietojärjestelmä otetaan tuotantokäyttöön.

Nykyisten tietojärjestelmien (kuten Facta ja Lupapiste) dataa käytetään tiedolla johtamisen työkaluna ja järjestelmiä kehitetään paremmin hyödynnettäväksi. Tarjoamme paikkatietopohjaisia tiedolla johtamisen palveluita (paikkatieto-ohjelma). Jatkamme rakennetun ympäristön ja omaisuuden elinkaarenhallinnan suunnitteluprojektia kaupunkimallin hyödyntämiseksi. Varaudumme tietomallipohjaisiin prosesseihin koulutuksella. Jatkamme pysäköintitunnusten verkkokaupan kehittämistä (asukastunnukset, yritystunnukset, jakeluliikenteen pysäköintitunnusten pilotointi).

Yleisten alueiden omaisuudenhallinnan järjestelmiä kehitetään käynnistämällä yleisten alueiden rekisterin uusiminen. Myös kunnossapidon laskutusjärjestelmän ja liikenteenohjauslaitteiden kehitystyöt käynnistyvät. Paikkatietoja hyödynnetään laajamittaisesti ja tietomallintamista edistetään suunnitelmallisesti. Infrarakennushankkeiden tilannekuvaa parantavien sovellusten käyttöönottoa edistetään.

TilaYdin-projektia jatketaan projektisuunnitelman mukaisesti. Kiinteistönhallinta- ja projektinhallintajärjestelmien osalta tehdään hankintapäätökset sekä siirrytään käyttöönottovaiheeseen. Uudet järjestelmät mahdollistavat tiedolla johtamisen tehokkaammin.

Luodaan ja otetaan käyttöön rakennusten pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma- (PTS) -prosessi, jonka avulla rakennusten kunnossapitoa voidaan johtaa oikealla ja ajantasaisella tiedolla. PTS laaditaan kaikissa v. 2022 valmistuvissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä kaikkiin 10 vuoden sisällä valmistuneisiin kohteisiin (uudisrakennukset ja peruskorjaukset). BEM-huoltokirjaa kehitetään vastaamaan ammattimaisen ylläpidon tarpeita muun muassa isännöinnin- ja kiinteistöhoiton palvelupakettien osalta tukemaan PTS-toimintaa ja ylläpidon raportointia.

Jatketaan digitaalisen palveluverkkosuunnittelun (DigiPAVe 2) yhteiskehityshankkeessa Kuopion ja Turun kanssa. Helsingin dynaamisen palveluverkon tietomallin ja toimintamallin toteuttamiseksi jatketaan suunnittelua sekä siirrytään toteutukseen pilotoinnin kautta. Pilotoinnissa kehitetään kaupunkiuudistusalueella tunnistettuja tietotarpeita, liittyviä tietojärjestelmiä ja määrittellen tiedon virtautukseen liittyen tiedonsiirron menettelyt. Tavoitteena on dynaaminen näkymä palvelu- ja tilaverkon suunnittelun ja tehokkaan käytön mahdollistaviin tietoihin.

Käynnistämme toimitilakiinteistöjen omaisuudenhallinnan digitalisaation tiekartta –projektin (Kihti). Projektissa määritellään omaisuudenhallintaan tarvittavat prosessit, palvelut, tietojärjestelmäpalvelut ja tietovarannot sekä tehdään muutossuunnitelmat näiden hankkimiseksi.

Tietomallinnuksen hyödyntämistä kiinteistöjen elinkaareissa kehitetään, pilottikohteena Kaupunkiympäristöalo. Otamme käyttöön Kaupunkiympäristöaloiden CAVE-tilat.

Kiinteistöjä liitetään raunet-verkkoon ja yhteisvalvomoihin, jolloin pystymme keskitetyksi seuraamaan kiinteistöjen taloteknisten järjestelmien toimivuutta ja sisäilmatavoitteiden toteutumista (Nuuka). Tällä mahdollistetaan tulevaisuuden digitaalisaatio rakennusautomaatiojärjestelmien osalta. Pilotoinnissa kehitetään tekoälysovelluksia, jotka havaitsevat automaattisesti puutteet muun muassa ilmanvaihdossa.

Asuntotuotannossa jatketaan uuden projektinhallintajärjestelmän, myyntijärjestelmän sekä nettisivujen käyttöönottoa.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Maankäytön ratkaisuilla mahdollistetaan houkuttelevan kaupunkitilan syntyminen ja uusia rakentamismahdollisuuksia elinkeinoelämälle. Osallistumme aktiivisesti kaupunkiyhteiseen ydinkeskustan elinvoimaprojektiin (HELY) ja etsimme keinoja ja raivaamme esteitä yritysten toimintaympäristön kehittämiseksi Helsingissä. Laadimme ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Keskeisiä ydinkeskustan toimitilapainotteisia hankkeita ovat Elielin aukio, Eteläsatama, toimitilakaavat Marian campuksen läheisyydessä, Hietalahdenranta, Kaartin lasaretti, Savonkadun alue, Pasilan keskisen tornialueen kaavat sekä Teollisuuskadun akseli. Yritystonttien yleiset maanvuokrausperiaatteet yritystonttien luovutuksen sujuvoittamiseksi valmistellaan ja hyväksytään.

Kaupunkiin tuotetaan kohtuuhintaista ja monipuolista asuntotuotantoa kaupungin asettamat tavoitteet huomioiden. Kohtuuhintainen ja laadukas asuntotuotanto lähellä Helsingin työpaikkoja ja palveluja on tärkeä vetovoimatekijä helsinkiläisille yrityksille työvoiman houkuttelemisessa.

Ylläpidon hankintoja kehitetään muun muassa markkinavuoropuhelua hyödyntäen, jotta järjestettävät tarjouskilpailut kiinnostaisivat yrityksiä laajemmin. Suunnittelun, rakennuttamisen sekä tilojen hankinnan menettelyitä kehitetään yhteistyössä markkinoiden kanssa. Panostamme kestäväan, ammattimaiseen ja positiiviseen yhteistyöhön kiinteistösektorin palveluita tuottavien yritysten kanssa.

Kehitämme yritysasiakkaiden asiakaspalvelua. Varmistamme Hel.fi -uudistuksen tietosisällön kansainvälisiä osaajia tukevaksi.

Toimiala perusti kanslian Elinkeino-osaston kanssa vuonna 2021 innovaatiotoiminnan verkoston ja otti käyttöön yhteisen mallin innovaatiotoimintaan ja yritysten kanssa kokeilemiseen. Vuonna 2022 toimintamalli on tarkoitus vakiinnuttaa ja kehittää edelleen siihen liittyviä osakokonaisuuksia, kuten ideapaahdintoa, kokeilukilpailuja ja kokeilualustatoimintaa.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Osallistumme aktiivisesti Helsingin seudun MAL 2023 –suunnitelman valmisteluun sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) päivitykseen. Vaikutamme aktiivisesti maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen sekä kuntien maapolitiikkaan liittyviin lainsäädäntöhankkeisiin yhteistyössä kuntaliiton ja muiden suurien kaupunkien kanssa.

Vaikutamme myös rakentamisen säädösten uudistamiseen; kaavoitus- ja rakentamislaki, rakentamismääräyskokoelma, kunnossapitolaki, sijaintitietopalvelun käyttöönotto, rakennetun ympäristön tietojärjestelmä, pysäköintivirhemaksun porrastaminen ovat kaikki valmistelussa.

Osallistumme yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa hyvinvointialueuudistuksen tiloihin liittyvien asetusten osalta kaupungin edunvalvontaan. Myös kuntien tilatieto -lainsäädäntöhankkeen osalta osallistutaan kaupungin edunvalvontaan. Kansalliseen sisäilmatyöhön osallistumme kuntien sisäilmaverkoston ja Terveet Tilat 2028 -ohjelman kautta.

Helsinki jatkaa aktiivisena toimijana sekä Covenant of Mayors for Climate and Energy –sitoumuksen toimeenpanoa, että toimintaansa energia- ja ilmastoasioihin keskittyneissä kaupunkiverkostoissa (mm. Energy Cities) ja raportoi sitoumusten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti.

Helsinki osallistuu aktiivisesti myös energiatehokkuusdirektiivin päivittämisen kansalliseen valmisteluun sekä jatkaa kuntien energiatehokkuussopimuksen johtoryhmän jäsenenä. Samoin Helsinki osallistuu aktiivisesti Finnish Green Building Councilin toimikuntatyöskentelyyn ja Kiinteistöt- ja Rakentaminen-toimikuntiin.

Toimialalta osallistutaan kansalliseen alan kehittämistyöhön RAKLI Ry:ssä ja sen työryhmissä sekä Built to Suit -mallin kehittämisessä sekä rakennuttamisen kansainväliseen kehittämistyöhön muun muassa Lean Construction LCI Finland ry:ssä.

INVESTOINNIT

801 Kiinteä omaisuus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuonna 2022 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 100 milj. eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät 95 milj. euron myyntivoivot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Vuonna 2023 suunnitellaan saavutettavan 80 milj. euron maanmyyntitulot ja vuonna 2024 edelleen aleneva 65 milj. euron myyntitulo. Myyntiarvioon päästään, mikäli suhdannetilanne ei merkittävästi heikkene, myytäväksi päätettyjen tonttien asemakaavat vahvistuvat suunnitellusti ja tonttien luovuttamisen vaatimien katujen, esirakentamisen ja rakennuskelpoiseksi saattamisen rahoitus- ja toteutusresurssit on ajoissa varmistettu.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 hyväksynyt uudet tontinluovutuslinjaukset, jossa tontit luovutetaan ensisijaisesti vuokraamalla, ja myymällä vain erityisistä syistä. Ennen linjauspäätöstä tehdyissä sopimuksissa ja varauksissa noudatetaan kuitenkin jo tehtyjä sopimuksia (vuokraus osto-optioin) sekä päätöksiä luovutusmuodosta. Linjausten yhteydessä arvioitiin, että tehtyjen sopimusten ja varausten toteutuminen lähivuosien osalta mahdollistaisi keskimäärin 100 milj. euron vuosittaiset maanmyyntitulot vuosille 2019–23. Pääosa voimassa olevista osto-optioista raukeaa vuoden 2022 loppuun mennessä.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviokohdalla Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset (8 01 01) on vuonna 2022 13,5 milj. euroa perusmäärärahaa.

Määräraha pitää sisällään aiemmin talousarviokohtaan Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit (8 01 03 02) sisältyneen määrärahan 3,5 milj. euroa.

Täydennysrakentamiskorvauksella hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoikeutta. Korvausinvestoinneilla hankitut alueet saatetaan rakentamiskelpoisiksi tonteiksi. Kaupunginhallituksen 26.4.2021 hyväksymän Maapoliittisten linjausten 2. osan hyväksymisen myötä hankintamäärärahaa ennakoidaan tarvittavan erityisesti myös muiden yleiskaavan toteuttamissuunnitelman kärkihankkeiden kuin AM-ohjelman kaupunki-uudistusalueiden tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi. Esitetty määräraha ei sisällä maanvaihtojen, erillisten ennakoimattomien hankkeiden vaatimien (kiireellisten) maanhankintojen eikä maankäyttö sopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 19,9 milj. euroa.

Projektialueiden ulkopuolisten täydennysrakennusalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään luomaan edellytyksiä erilaisten rakennushankkeiden toteuttamiseen. Määrärahalla tehdään muun muassa pilaantuneiden maiden puhdistamista, johtosiirtoja, rakennusten purkuja sekä muuta esirakentamista.

Vuonna 2022 määrärahalla toteutetaan vuodelta 2021 jatkuvia hankkeita sekä niitä hankkeita, joihin on sitouduttu erilaisin sopimuksin. Lisäksi käynnistetään uusia palveluverkon kehittämiseen ja täydennysrakentamiseen liittyviä esirakennushankkeita. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Raide-Jokerin liittyvien hankkeiden esirakentaminen sekä Roihupellon Stadin ammattiopiston ja Pakilan yläasteen koulun purku. Lisäksi Muusanpolulla uudisrakennustontilta löydettyjen rakenteiden purkuhanke toteutetaan valmiiksi. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 6).

802 Rakennukset

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2022 on varattu yhteensä 267,4 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on osoitettu 119,8 milj. euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 147,6 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimmät vuokrahankeet ovat Metsolan ala-asteen, Luonnontiedelukion ja Maatullin ala-asteen korvaavat uudisrakennukset. Laakson yhteissairaala, Haagan, Malmin ja Keskustan terveys ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kylkn käytettäväksi

Uudisrakentamisen pääpaino on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2022 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Puotilan ala-asteen ja Helsingin kielilukion korvaavat uudisrakennukset sekä päiväkodit Kaarelanraitti, Verkkosaari ja Vaapukka. Merkittävimpiä vuonna 2022 alkavia uudishankkeita ovat Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kuninkaantammessa sijaitseva Kannelmäen peruskoulu ja päiväkotit, Oulunkylän ala-asteen ja päiväkodin laajennus, Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä päiväkotit Kalevan ja päiväkotit Vanhaisen korvaavat uudisrakennukset.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia merkittäviä uudisrakennushankkeita muun muassa Pohjois-Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu ja siihen liittyvä päiväkotit ja liikuntatilat, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin korvaava uudisrakennus ja Vartiokylän ala-asteen korvaava uudisrakennus.

8 02 02 Korjaushankkeet, kylkn käytettäväksi

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohdana on kaikkien toimitilojen mutta varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyys ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2022 korjausrakentamiseen investointitaso on 147,6 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 73,4 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2022 käytetään yhteensä 221 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2022 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat korjaushankkeet ovat Tahvonlahden ala-asteen perusparannus ja laajennus sekä Käpylän peruskoulun Väinölä rakennuksen, Pohjois-Haagan ala-asteen ja Finlanditalon perusparannukset. Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia korjaushankkeita muun muassa Kaupungintalon, Pasilan kirjaston, Pitäjänmäen peruskoulun, päiväkodin, kirjaston ja nuorisotilan sekä Töölön kisahallin perusparannukset.

Kestävän kehityksen investointeihin on varattu 2 miljoonaa euroa sisältäen aurinkosähkön lisäämisen.

Kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2022 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 14 miljoonaa euroa. Määräraha käytetään välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitetaan lisä- ja väistötilojen investointiosuudet. Em. korjaushankkeille on varattu 10 miljoonaa euroa. Kohdentamattomiin korjausmäärärahoihin sisältyy lisäksi 4 milj. euron määräraha, jolla huolehditaan siitä, että kaupunkiudistusalueiden korjaus- ja korvausinvestoinnit saadaan tehtyä tavoiteaikataulussa. Rakennusosien ja laitteiden ennakoivat korjaukset ja

vaurioituneiden tilojen korjaaminen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa rahoitetaan vuodesta 2022 alkaen käyttötalousmäärärahoista korjauksen ja kunnossapidon budjetista.

803 Kadut ja liikenneväylät

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2022 yhteensä 76,7 milj. euroa. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 9).

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 75,2 milj. euroa.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2022 varattu määrärahaa 20,1 milj. euroa. Uudisrakentamisen määräraha käytetään asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita vuonna 2022 ovat muun muassa Raide-Jokerin varren täydennysrakentamisalueet sekä Työnjohtajankadun kortteleiden alue Herttoniemessä. Lisäksi erillisiä katuhankeita toteutetaan kaava-alueiden keskeneräisyyden vuoksi. Talousarviokohdalle ei ole varattu määrärahaa melusteiden toteuttamiseen vuodelle 2022.

Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarviossa vuodelle 2022 varattu määrärahaa 51,1 milj. euroa.

Vuoden 2022 merkittävimpiä **katujen peruskorjaushankkeita** ovat vuonna 2020-2021 alkaneet ja vuodelle 2022-2023 jatkuvat Suomenlinnan katujen peruskorjaus ja Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus. Muut katujen peruskorjaushankkeet ovat joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden tai vesihuollon (HSY) saneerauksen yhteydessä tehtäviä koko kadun perusparannuksia ja vakavien rakenneaurioiden kuten painumien korjaustarpeita eri puolilla kaupunkia. Vieraslajien torjunta-asetuksen (704/2019) mukaisesti erillisenä työvaiheena vaihdetaan asetuksessa mainittuja katuistutuksissa käytettyjä kasvilajeja muihin kasvilajeihin.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Määrärahalla toteutetaan loppuun vuonna 2021 käynnistynyt Senaatintorin valaistuksen uusiminen sekä jatketaan Itäväylän pylväiden uusimisia. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdetaan LED-valaisimiksi joko hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä tai erillisinä hankkeina käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Telematiikan peruskorjaus keskittyy vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi. Hanke on aloitettu vuonna 2019.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) peruskorjausten määrärahaehdotukseen sisältyvät peruskorjausten lisäksi myös uusittavien siltojen investointikustannukset. Vuonna 2022 käynnistetään Rajasaarensillan uusiminen, Itäväylän ylittävien siltojen peruskorjauksia sekä tehdään taitorakenteiden vauriokorjauksia. Määräraha mahdollistaa lisäksi Kulosaaren sillan suunnittelun alkamisen.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystyshojelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille. Myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteitä uusitaan.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla varaudutaan parantamaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotettavuutta muun muassa HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Vuonna 2022 toteutetaan Meilahden raitiotien kääntöpaikka Rosina Heikelin puistoa ympäröivillä kaduilla sekä aloitetaan Ruskeasuon tulevaan raitiovaunuvarikkoon liittyvien katu- ja raitiojärjestelyiden toteuttaminen Nauvontielle. Raitioliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamista edistetään.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Määrärahassa varaudutaan myös älyliikenteen järjestelmien sekä opasteiden kehittämiseen. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille jatketaan. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin sisältyy myös Raide-Jokerin-osalta sellaisia katu- ja ympäristön muutoshankkeita (ns. liittyviä hankkeita), jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta jotka ovat välttämättömiä suunnitella samanaikaisesti raidehankkeen kanssa. Meritullintorilla varaudutaan toteuttamaan merelliseen strategiaan liittyviä liikennejärjestelyitä Kruunuvuorenrannan ja kantakaupungin välillä tulevaisuudessa liikenneväylien Kruunulautan toiminnan käynnistämisen mahdollistamiseksi.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baanaverkon laajentamiseen eri puolilla kaupunkia joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Määrärahaan sisältyy myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltojen rakentamista liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Määrärahaa käytetään lisäksi pyöräpysäköinnin kehittämiseen ja pyöräilyn opastukseen. Vuonna 2022 suurimmat investoinnit kohdistuvat Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli), Caloniuksenkatu - Runebergin-katu - Helsinginkatu (Kasin katutyöt), Itäbaanan jatkon –urakoihin sekä pyöräilyn ja jalankulun liikennejärjestelyihin läntisen ja itäisen kantakaupungin alueella. Lisäksi määrärahalla toteutetaan Raide-Jokerin varrella jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita sekä muun muassa Katariina Saksilaisen kadun rakentaminen.

Hulevesien hallintaa toteutetaan osana Helsingin kaupungin hulevesiohjelmaa. Hulevesien aiheuttamia haittoja pyritään ehkäisemään ja poistamaan useammassa paikallisissa kohteissa samalla toteuttaen hulevesien suunnitelmallista kokonaishallintaa. Hulevesien laatuun liittyvää tietoa kerätään 2021 käynnistyneessä viisivuotisessa hankkeessa, jossa tutkitaan veden laatua sekä Taivallahdessa sijaitsevan hulevesiarkun suodatuskykyä. Mustapuron hulevesitulvien estämiseksi puron varrelle suunnitellaan hulevesien viivytysratkaisuja.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa vuodelle 2022 varattu määrärahaa 4,0 milj. euroa.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. **Täytemaan vastaanottoaikkojen** määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikkojen toteuttamiseen.

Lumenvastaanottoaikkojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahalla järjestetään lumenvastaanottoiminnan kapasiteetti vastaamaan Helsingin kaduilta tulevaa lumen hävitystarvetta kaupungin toimivuuden turvaamiseksi talviaikana, varmistetaan tarvittava määrä lumen vastaanottoaikkoja sekä innovoidaan lumen lähivastaanottojärjestelyjä. Lisäksi kehitetään nykyisten hiekoitussepin varastosiilojen ja suolavarastojen perusparannuksia kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoidaan vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalla suunnitellaan Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus sekä varaudutaan toteuttamaan Uudenmaan Ely-keskuksen laatiman rannikkoalueen tulvariskikartoituksen mukaisia muita kohteita. Mustapuron hulevesitulvien estämiseksi puron varrelle suunnitellaan hulevesien viivytysratkaisuja. Mustapuron Itäväylän allittava läntinen rumpu uusitaan virtauskapasiteetin kasvattamiseksi. Merellisen strategian mukaisia hankkeita peruskorjataan käytettävissä olevan määrärahan mukaan.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa on talousarviossa osoitettu 1,5 milj. euroa ja merkittävimmät kohteet ovat rakennussuunnitelmien laadinta Kehä I/Myllypuron sekä Hämeenlinnanväylä/Kuninkaantammen eritasoliitymiin. Lisäksi määrärahalla varaudutaan osallistumaan kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin.

804 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2022 yhteensä 31,9 milj. euroa. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 10).

Toimintasuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluluiden hanketarpeisiin perustuen. Liikunta-alueinvestoinneissa peruskorjaus- ja uusien investointikohteiden tarvemäärityksen tekee liikunta-alueomaisuutta hallinnoiva ja ylläpitävä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Talousarviossa on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 14,4 milj. euroa. Lisäksi luonnonsuojelun alueiden infran määräraha siirretään teknisenä siirtona liikunta- ja ulkoilun alueista ko. talousarviokohdalle. Vuonna 2022 käytettävissä oleva määräraha on näin ollen yhteensä 15,0 milj. euroa.

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen määrärahalla toteutetaan viher- ja virkistyspalveluiden peruskorjaus ja täydentäminen sekä leikkipuistojen ja -paikkojen turvallisuuspuutteiden korjaaminen. Pandemian myötä kasvanut virkistysalueiden käyttöasteen nousu kasvattaa tarvetta virkistysverkoston ja opastuksen parantamiseen.

Vuonna 2022 jatkuvia hankkeita ovat Linnanpuisto Katajanokalla ja Piperin puiston peruskorjaus Suomenlinnassa. Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen suunnittelu jatkuu. Kaisaniemenpuistossa toteutetaan vuonna 2022 täydennysistutuksia ja olevan kasvillisuuden hoitotoimenpiteitä sekä pyritään mahdollisuuksien mukaan käynnistämään

vielä käsittelyssä olevan puistosuunnitelman mukaisen pohjoisen näköalatasanteen ja sinne johtavien raittien toteuttaminen.

Merkittävimmät **puistojen peruskorjaushankkeet** vuonna 2022 ovat Leikkipuisto Iso-Antti Itäkeskuksessa, Leikkipuisto Hilleri Herttoniemessä ja Kiertotähden viljelypalstat Suutarilassa. Lisäksi Tapaninvainion aluepuiston peruskorjaus sekä Haaganpuron alajuoksun kunnostus Pikku Huopalahdessa käynnistyvät.

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy asuntotuotantokohteiden puistopalveluhankkeisiin, jotta asukkaiden palvelutaso saataisiin pidetyksi riittävänä ja tasapuolisena. Uudiskohteista kuntoporrasohjelman 2020-2030 mukaisten kohteiden toteuttamista jatketaan sekä Viikinojanpuiston viljelypalstoja laajennetaan.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit kohdistuvat nykyisten luonnonsuojelualueiden käyttöpaineiden haittojen ehkäisemiseen kuten opasteisiin, luontopolkujen kunnostuksiin ja katselulavojen toteuttamisiin. Vuonna 2022 luonnonsuojelualuiden saavutettavuutta, rakenteita ja opastusta peruskorjataan ja parannetaan Viikki-Vanhankaupunginlahden ja Haltialan luonnonsuojelualueilla. Lisäksi usealla luonnonsuojelualueella parannetaan reittejä ja opastusta.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita vuonna 2022 ovat muun muassa Vasikkasaaren puistosuunnittelu sekä raitti- ja vesihuoltoverkoston suunnittelu, Seurasaareselän rantareitin opastus sekä Hiidenkiukaanpuiston rantareitin ja leikkipaikan kunnostuksen toteutus Lehtisaaressa. Liikuntapaikoista ja ulkoilualueista merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita ovat muun muassa laitureiden uusimiset. Merellisen Helsingin kohteet ja niiden rahoitus sijoittuvat osin myös muille talousarviokohdille. Muille talousarviokohdille sijoituvia merellisen Helsingin hankkeita ovat muun muassa Idän opastettua rantareittiä koskevat rakenteelliset korjaukset ja Meritullintorin tulevaa lauttaliikennettä tukevat muutostoimenpiteet.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Uusia liikuntapaikkoja ja ulkoilualueinvestointeja toteutetaan asuntotuotannon edellytysten mukaisesti.

Tekonurmikenttien (Brahe, Pukinmäki, Käpylä ja Kallahti) peruskorjaukset jatkuvat ja Johanneksenpuiston kentän peruskorjaus käynnistyy. Peruskorjauksen yhteydessä Johanneksenpuiston kentälle toteutetaan hiekkatekonurmipinta sekä tekojäädäytysmahdollisuus.

Keskuspuiston opastuksen toteuttaminen aloitetaan ja Tuomarinkylän sekä Ruskeasuon ratsastuskenttiä peruskorjataan. Siitamäen nurmikettä peruskorjataan sekä useita lähiliikuntapaikkoja ja –kenttiä peruskorjataan. Paloheinän pulkkamäkeen toteutetaan lumetusjärjestelmä.

Pienvenesatamien laituriolosuhteita kehitetään sekä saariston saavutettavuutta parannetaan peruskorjaamalla laitureita ja lisäämällä vesiliikennelaitureita.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

805 Irtaimen omaisuuden perushankinta

Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2022 esitetään irtaimen omaisuuden määrärahaa 4,8 milj. euroa ja vuosille 2023–2024 määrärahaa esitetään 5,5 milj. euroa. Määrärahalla varmistetaan jo käynnistyneiden järjestelmäkehitysten jatko ja aloitetaan toimialan toiminnan kannalta välttämättömien teknisesti vanhentuneiden tietojärjestelmien korjausvelan vähentäminen. Näiden lisäksi isoimpia kehittämisen kokonaisuuksia ovat lainsäädännön vaatimuksista tulevat muutokset sekä toiminnan muutoksista aiheutuvat ja strategiasta syntyvät uudet ICT-projektitarpeet.

806 Arvopaperit

Talousarvioehdotuksessa vuosille 2022–2024 esitetään Hitas-osakkeiden ostoihin 1 milj. euron perusmäärärahaa kullekin vuodelle.

807 Muu pääomatalous

Vuonna 2022 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän 10 milj. eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 4 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne. Taloussuunnitelmavuonna 2023 arvioidaan myynnin olevan 10 milj. euroa ja vuonna 2024 noin 8 milj. euroa.

Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohdaksi on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 milj. euroa.

808 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

8 08 01 Esirakentaminen

Projektialueiden esirakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2022 osoitettu 45,2 milj. euroa. Projektialueiden infrarakentamisen esirakentaminen -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien (Länsisatama, Kalastama, Kruunuvuorenranta, Kuninkaankolmio, Pasila, Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen, Malmi) esirakentamisen talousarviomäärärahat. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 11).

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön, ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisataman määrärahalta jatketaan Hernesaaren itärannan ruoppausta ja täyttöurakkaa. Jätkäsaarella esirakentamisen painopisteinä ovat Melkinlaiturin ja Ahdinaltaan alueet. Massojen välivarastointitoiminta ja pilaantuneiden maiden käsittely projektialueella jatkuu välivarastointitoiminnan painopisteen siirtyessä Jätkäsaaresta Hernesaareen.

Kalastaman määrärahoilla toteutetaan Nihdin esirakentamista sekä muiden asemakaava-alueiden pilaantuneen maan puhdistusta rakentamisen edellyttämässä aikatauluissa. Määräraha mahdollistaa Nihdin alueen asuntorakentamisen alkamisen vuonna 2022. Määrärahalta mahdollistetaan myös Suvilahden tapahtuma-alueen kehittäminen.

Kruunuvuorenrannassa jatketaan Kruunuvuoren ja Koirasaarten esirakentamista sekä varaudutaan Stansvikinkallion ja keskuskorttelien esirakentamisen käynnistämiseen. Lisäksi määrärahaa käytetään kiviaineksen välivarastointitoimintaan, joka jatkuu alueen eteläkärjessä, Koirasaarilla.

Pasilan projektialueella tehdään tulevien hankkeiden esirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia ja pilaantuneiden maiden selvityksiä. Eteläisen Postipuiston esirakentamistöiden aloittamiseen valmistaudutaan. Lisäksi Ratapihakortteleissa jatketaan pohjanvahvistuksia ja rakennetaan alueen hulevesien imeytysjärjestelmää sekä suunnitellaan yhteiskäyttötunnelin edellyttämiä muutoksia.

Kuninkaankolmion määrärahalta toteutetaan esirakentamista Kuninkaantammassa Lammenrannan ja Kuninkaantammien ympäristön kaava-alueilla. Honkasuon asuntoalueen esirakentaminen jatkuu asemakaavatilanteesta riippuen vuonna 2022 alueen länsiosassa.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalta suunnitellaan uusien projektialueiden hankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Vuonna 2022 hankkeita on käynnissä muun muassa Koivusaarella sekä Länsi-Helsingin raitiotien alueella.

Malmin määrärahalta toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankorttelien esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä kokonaisuuksia entisen lentokentän alueella. Suurimpana niistä on maakaasun runkoputken siirto. Lisäksi määrärahalta edistetään tilapäisen lumenvastaanottoaikan ja rakentamislogistiikan ajoyhteyden rakentamista sekä esirakentamisen koerakenteiden toteutusta.

8 08 02 Kadut

Projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön osoitettu vuodelle 2022 52,5 milj. euroa.

Projektialueiden infrarakentamisen kadut -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien talousarviomäärärahat. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Kamppi-Töölönlahden määrärahalta jatketaan Karamzininranta -kadun suunnittelua sekä mahdollistetaan alueen rantaraittien suunnittelun käynnistyminen.

Länsisataman määrärahaan sisältyvät Ruoholahden, Telakkarannan, Jätkäsaaren ja Hernesaaren alueen katualueiden toteuttaminen. Vuonna 2022 katujen rakentamisessa pääpainopiste on Saukon- ja Melkinlaiturin alueella. Lisäksi toteutetaan liikenneturvallisuutta lisäävä kevyenliikenteen silta yli Länsisatamankadun. Suunnittelua jatketaan muun muassa Bunkkerinaikeella ja Melkinlaiturin ja Ahdinaltaan kaava-alueella.

Kalasadaman määrärahaan sisältyy Kalasadaman Työpajankujan ja Tukutorinkujan rakentaminen. Lisäksi tehdään suunnittelua myös Kaasutehtaankatu Suvilahden tapahtuma-alueen kehittämiseen liittyen, käynnistetään Hermanninrannan kaava-alueen suunnittelu sekä rakennetaan katujen pintarakenteita niillä alueilla, joilla asunto- tai toimitilarakentaminen on valmistunut.

Kruunuvuorenrannan projektialueen määrärahaan sisältyvät Kruunuvuorenrannan, Laajasalon Yliskylän ja Herttoniemen alueen Itäväylän yhteyden kadut. Vuonna 2022 suunnitellaan ja rakennetaan Kruunuvuorenrannassa Kruunuvuoren katuja ja Stansvikinkallion katusuunnittelua jatketaan. Yliskylässä jatkuu Laajasalontien keskiosan bulevardisointiurakka vuoden 2022 loppuun. Yliskylässä suunnitellaan täydennysrakentamisen mahdollistavien katujen peruskorjauksia. Herttoniemessä jatketaan Linnanrakentajantien ja Itäväylän ylittävien siltojen suunnittelua.

Pasilan projektialueella viimeistellään Ilmalan raitiotieyhteyden ja Radiokadun uudistusten edellyttämät rakenteet. Veturitien ja Ratapihakortteleiden pohjoisten katuosien rakentaminen sekä Postipuiston kunnallistekniikan ja katujen rakentaminen jatkuu. Eteläisen Postipuiston katujen ja kunnallistekniikan suunnittelua jatketaan ja rakentamisen aloittamiseen valmistaudutaan. Konepajalla jatketaan kunnallistekniikan verkoston uudistamista ja viimeistellään kulkuyhteyksiä alueen palveluiden käyttöön.

Kuninkaankolmion määrärahalta toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katuja. Katurakentamisella luodaan edellytykset asuntorakentamisen käynnistämiseksi Honkasuon länsiosassa ja jatketaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katualueiden viimeistelyä.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalta toteutetaan pääosin suunnitteluhankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Läntisen bulevardikaupungin alueen katusuunnittelu ja –rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella.

Malmin määrärahalta suunnitellaan katuja Nallenrinteen, Lentoasemankortteleiden ja Ilmasillan eritasoliittymän kaava-alueilla asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Asemakaavatilanteen salliessa valmistellaan ensimmäisten katujen toteutusta.

8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 6,0 milj. euroa.

Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet - alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien ao. talousarvion määrärahat. Määrärahat on osoitettu kaupungin hallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalta jatketaan Hyväntoivonpuiston toteutusta ja jatketaan Naurunpuiston suunnittelua.

Kalasadaman puistot -määrärahalta rakennetaan Loviseholminpuisto valmiiksi.

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalta rakennetaan Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston keski- ja eteläosaa. Kruunuvuoren, Stansvikinkallion ja palvelukorttelien viheralueiden sekä Stansvikin kartanopuiston reittiverkoston suunnittelua ja toteutusta jatketaan.

Pasilan puistot –määrärahalta jatketaan Postipuiston Kollikallion suunnittelua. Keski-Pasilan Ratapihakortteleissa jatketaan Keski-Pasilan peruskoulua ympäröivän Halkopiipunkallio-puiston suunnittelua.

Kuninkaankolmion puistot - määrärahalta toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon alueen puistoja. Kuninkaantammen alueella suurimmat kohteet ovat Taidemaalariinpuisto ja Fanny Churbergin kallio. Honkasuon alueella aloitetaan Perhosniitty-puiston rakentaminen vaiheittain.

Malmin määrärahalta rakennetaan väliaikaista virkistyskäyttöä palveleva ulkokuntoilu- ja leikkipaikka ja jatketaan ensimmäisten asemakaava-alueiden puistojen ja viheralueiden suunnittelua.

809 Kaupunki uudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän kaupunki uudistusalueille kohdistetaan vaikuttavia toimenpiteitä positiivisen kehityksen aikaansaamiseksi muun muassa asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi, eriytymisen ehkäisemiseksi sekä alueiden houkuttelevuuden lisäämiseksi. Kaupunki uudistusalueiden maankäytön suunnittelu etenee alueellisesti eri aikatauluilla. Alueiden rakennettu ympäristö on merkittäville osin myös uudistamisen tarpeessa ja alueilla on myös huomattava raideliikenteeseen tukeutuvaa täydennysrakentamisen potentiaali. Kaupunki uudistusalueiden määrärahat käsittävät katu- ja puisto- sekä liikunta- ja esirakentamishankkeita.

Kaupunkiudistusalueiden yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on talousarviossa varattu vuodelle 2022 yhteensä 7,5 milj. euroa. Kaupunkiudistusalueiden määrärahat käsittävät katu- ja puisto- sekä liikunta- ja esirakentamishankkeita. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 12).

8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki

Malminkartano – Kannelmäen kaupunkiudistusalueella toteutetaan vuonna 2022 Kannelmäen asemanympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteitä. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa.

Pihkatie 12 kaava-alueen katujen ja puistojen suunnittelu sekä alueen esirakentamiseen liittyvä Naapuripellontien kaasujohdon siirron suunnittelu käynnistyvät. Kaava-alueen toteutus edellyttää kaasujohdon siirtämistä tarvittavalle suojaetäisyydelle asutuksesta.

Puistokohteina vuonna 2022 alueella toteutetaan Leikkipuisto Trumpetin peruskorjaus sekä tehdään pienempiä kaupunkiympäristön parantamistoimenpiteitä.

8 09 02 Malmi

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet ovat valmistuneet jatkosuunnittelua varten. Suunnitteluperiaatteet ohjaavat alueen tulevaa täydennysrakentamista, palveluiden ja työpaikkojen sekä liikkumisen ja viheralueiden suunnittelua. Suunnitteluperiaatteet osoittavat myös mahdollisia uuden maankäytön alueita nykyisten tonttien ulkopuolelta sekä linjaavat mahdollisia käyttötarkoitusten muutoksia.

Malmin kaupunkiudistusalueella rakennetaan vuonna 2022 Vanhaa Helsingintien aluetta ja mahdollistetaan Ylä-Malmin torin peruskorjaus sekä peruskorjataan leikkipuisto Filpus.

8 09 03 Mellunkylä

Mellunkylän kaupunkiudistusalueella kehitetään Mellunmäen metroaseman aluetta alueelliseksi kesukseksi ja merkittäväksi julkisen liikenteen solmukohtaksi. Länsimäntielle suunnitellaan Vantaan ratikkaa ja metroaseman yhteyteen eteläistä päätepysäkkiä. Samalla parannetaan alueen yhteyksiä. Kontulan pelastusaseman yhteyteen rakennetaan uusi katu ja parannetaan nykyisten katujen liikennejärjestelyjä.

Mellunkylän kaupunkiudistusalueella toteutetaan vuonna 2022 leikkipuisto Mellunmäki ja läheisen virkistysalueen kuntoilupiste sekä Kivikon frisbeegolfrata.

810 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Suurten liikennehankkeiden toteutukseen on talousarviossa vuodelle 2022 varattu määrärahaa 163,5 milj. euroa. Määräraha mahdollistaa käynnissä olevat raideliikennehankkeet; Kruunusillat hankekokonaisuuden ensimmäisen vaiheen sekä Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien vuoden 2022 suunnittelun ja toteutuksen. Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien yhteydessä varaudutaan lisäksi Sörnäisten tunnelin pohjoisen suuaukon rakentamiseen. Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 13).

Raidehankkeiden yhteydessä toteutetaan lisäksi ns. liittyviä hankkeita, jotka ovat joko ratatöiden edellytysinvestointeja tai kokonaistaloudellisesti edullisia toteuttaa raitiotieuran yhteydessä. Liittyvät hankkeet ovat esirakentamista, liikennejärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn verkoston täydennyksiä, siltojen peruskorjausta/uusimista tai asuntotuotantoa palvelevia katu yhteyksiä.

8 10 01 Kruunusillat

Talousarvioehdotuksessa on Kruunusillat -hankekokonaisuudella osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 99,4 milj. euroa.

Perushanke Kruunusillat -määrärahalla toteutetaan uusi raitiotie- sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteys Laajasalosta Hakaniemeen Korkeasaaren ja Kalasataman (Nihti) kautta. Toteuttamiskustannuksiin osallistuu HKL Liikelaitos joukkoliikenteen kustannusosuudella. Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.8.2016 ja enimmäishinnan korotus 25.8.2021. Hanke on jaettu kahteen osaprojektiin. Molempien osaprojektien rakentaminen on alkanut vuoden 2021 aikana, ja yhteyden avaaminen liikenteelle on mahdollista vuonna 2027. Raitiotien suunnittelua jatketaan koko alueella ja rakentamistyöt käynnistetään Haakoninlahdenkadulla. Kruunuvuorensillan ja Finkensillan rakentamista jatketaan.

Esirakentaminen

Hakaniemen alueella tehdään tarvittavia johtosiirtoja, ruoppauksia ja täyttöjä sekä tehdään Nihdissä purkutöitä ja esirakentamista. Hakaniemenrannassa ja Siltavuorenrannassa rakennetaan paalulaattoja. Määrärahoilla puhdistetaan rakentamisen vaatimassa laajuudessa alueen pilaantunutta maaperää.

Kadut

Hakaniemen alueen suunnittelu ja rakentaminen jatkuvat. Hakaniemensillan rakentaminen alkaa. Uusi Näkinsilta ja pumppaamorakenteet valmistuvat. Laajasalossa liittyvien katuhankkeiden suunnittelua jatketaan Koirasaarentien itäosassa.

8 10 02 Kalasatamasta Pasilaan raitiotie

Kalasatamasta Pasilaan -hanke sisältää Kalasataman raitiotien toteuttamisen sekä raitiotietä ympäröivien alueiden katu-, puisto- ja esirakentamista. Merkittäviä hankkeeseen sisältyviä kohteita ovat muun muassa Nihdin esi- ja katurakentaminen, Hermannin rantatien pohjoisosa sekä raitiotie- ja katujärjestelyt Pasilassa. Osana Hermannin rantatien pohjoisosan suunnittelua hanke suunnittelee Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon, jotta tunnelin toteuttamiseen voidaan varautua. Nihdissä hanke toteuttaa raitiotien itä-länsisuuntaisen osuuden, jota myös Kruunusillat-raitiotie käyttää.

Talousarviossa on hankkeelle osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 50,9 milj. euroa.

Esirakentaminen

Nihdin pohjoisosan esirakentaminen jatkuu ja Hermannin rantatien esirakentaminen alkaa vuonna 2022. Lisäksi kunnostetaan pilaantunutta maaperää Nihdissä, Hermannin rantatiellä ja Pasilassa rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Kadut

Katujen rakentaminen jatkuu Pasilassa Radanrakentajantiellä, Ratamestarinkadulla, Asemapäällikökadulla sekä Pasilankadulla. Katujen rakentaminen alkaa Junonkadulla, Leonkadulla ja Hermannin rantatiellä. Vallilanlaakson pyöräliikenteen baanayhteyden, Kumpulanpuron hulevesijärjestelyjen ja puiston kehitysvaihe ja suunnittelu jatkuvat.

8 10 03 Sörnäistentunneli

Talousarviossa on Sörnäistentunnelin suunnitteluun ja toteutukseen osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 13,2 milj. euroa.

Määrärahalla mahdollistetaan Sörnäistentunnelin rakentaminen 10-vuotisen investointiohjelman lopulla ja tunnelin pohjoisen suuaukon rakentaminen Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen yhteydessä vuosina 2022–2024 samaan aikaan Hermannin rantatien kanssa.

Liitteet

Liite 2, Käyttötaloustaulukot (sis. avustukset sekä tuet ja maksusuodet)

Liite 3, Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Liite 4, Muut toiminnalliset tavoitteet

Liite 5, Suoritteet ja tunnusluvut talousarviokohdittain

Liite 6, Hankeohjelma 801 Kiinteä omaisuus 2022

Liite 7, Hankeohjelma 802 Rakennukset 2022–2031

Liite 8, Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset 2022–2031

Liite 9, Hankeohjelma 803 Kadut ja liikenneväylät 2022

Liite 10, Hankeohjelma 804 Puistot ja liikunta-alueet 2022

Liite 11, Hankeohjelma 808 Projektialueiden infrarakentaminen 2022

Liite 12, Hankeohjelma 809 Kaupunkiuudistus 2022

Liite 13, Hankeohjelma 810 Suuret liikennehankkeet 2022

Liite 14, Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2022–2031

Liite 15, Investointien yhteenvetotaulukko